

003433

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 41 (42)

TORONTO, Ontario, 1950 m. SPALIO (October) mėn. 12 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland

Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian R. C. Society of Canada.

Authorized as Second Class Mail Post Office Department, Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Lietuvių Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada

I būrį - visi, o ypač vaikai

Vasaros džiaugsmas, vasaros pramogos jau pasibaigė.

Rudens ir žiemos metas yra tinkamiausias visokiai kultūrinei veiklai, dvasiniam penui, apmąstymams bei sprendimams. Tad pravartu pagalvoti ir apie tai. Tik jau ne nuobodžiauti. Reikia pradėti. Reikia gyventi ir reikštis kaip tautiniam vienietui, kaip savaimos kultūros reprezentantams bei puoselėtojams ir kaip žmonėms. Kur nėra judėjimo, prasideda pelėjimas ar maurai auga.

Ką veikti, daug galvoti netenka. Tam mes jau turime praktikas. Gal reikia tik apsispręsti, į ką daugiau tenka kreipti dėmesio, kas šiuo metu aktualiausia, ir ką galima natūraliai rasti aplinkai ar ateičiai.

Pirmas ir svarbiausias dalykas — lietuviai turi būti kartu. Kartu dirbti, kartu išlėsti, kartu pramogauti, džiaugtis ar liūdėti, kartu galvoti, planuoti ir kovoti. Visur ir visada kartu. Ir tai ne vien dėl to, kad tokio jau mūsų tautos tradicija. Pirmiminkim ilgus žiemos meto vakaravimus Lietuvoje. Gal nei viena tauta savo kalbėje neturi nei žodžio "vakaruoti". O kiek daug jis pasako mums — bendruomeninės dvasios tautos tautos.

Dėl to tai visur, kur tik yra lietuviškos šeštadieninės mokyklos ar kitokie vaikų susitikimai, neprivalo stiegti nei vieno lietuviško vaiko. Nes ką vaikai ten pasisemia, jie niekur kitur to nerada. Niekas negali atstoti per susitikimus kuriamos savosios lietuviškos vaikų bendruomenės.

Jei mūsų senosios išeivijos jauniosios kartos žymią dalį šiandien matome nutolusią nuo lietuviškojo gyvenimo ir nuo lietuviškųjų reikalų, nors daugumų jų tėvai tuo ir labai siejosi, tai priežastis to yra tik ta, kad toji lietuviškoji kariaugdama ir bėsdama negavo progos susiliesti į lietuviškąjį vienetą, augo išsijungusi į svetimą gyvenimą. Ir kaip galima laukti, kad ji dabar lengvai nuo jo atsytų ir prie lietuviškojo prisiliestų? Kaip prisiliesti, kad jai tas lietuviškas gyvenimas nesuprantamas, o amas savas.

Tai gi mūsų vaikų ateitis mūsų pačių rankose. Ir mus gaivina ir jaunąją kartą lietuviškas ugdymo pirmausia bendravimas, įsijungimas į lietuviškąjį gyvenimą. Šito nepervalome pamiršti. Net ir pervargę, reikalingi fizinio poilsio, turime rasti jėgų pasilinkti šia kryptimi. Nuolat ir visur.

Šia proga pastebėtina, kad ypatingo dėmesio reikia kreipti į kuoglaudesnį bendravimą priaugiančios kartos, mūsų vaikų. Yra visiškai aišku, kad savo vaikams tikrais lietuviškas išauklėjimas ne tiek patys juos veikdami, kiek suvesdami į krūvą, kur jie gali pasijusti esąs savaimas atskiras vienetą svetimųjų mariose. Juk nepasileptis, kad per visą savaitę mokyklose su draugais kalbėdami angliskai, su tėvais vos porai valandų tesusitikdami prieš gulant, neturėdami nei kada su jais išsikalbėti, savo širdies palengvinti, mūsų vaikai pralengva tolstą ir, net vieni lietuviškai būdami, dažnai griebiasi anglų kalbos. Tai yra visiškai suprantama. Nes pasaulis, kuriuo jie gyvena, sąvokos, kuriomis jie mintyja ir rūpėja, kurie juos nuolat veikia, yra iš anglų aplinkos atėję, angliški. Vėskim savo vaikučius į krūvą. Tegul jie ten visa atvira ir drąsiai atsigaivina ir įpranta.

susigyvena su mintimi, kad štai iš šios šeimos jie yra. Kad čia jie namie, o kitur tik svečiai.

Šia prasme milžiniškos reikšmės turi nors šeštadieninės lietuviškos mokyklos. Ir ne tiek svarbu, kad ten vaikučiai pramoksta lietuviškojo rašto, kad išgirsta apie tėvų kraštą, susipažįsta su jo istorija ir nors su dalele tautosakos lobyno. Be abejo, tai labai svarbu, bet ne čia vis dėlto yra pats didysis šių mokyklų vaidmuo. Tokių žinių gal galėtų suteikti savo vaikams ir patys tėvai. Bent kai kurie. Be abejo, jie tai ir daro, nes poros ar trejetas valandų mokyklos švietimo nepakanka. Tačiau jokie tėvai ir niekas kitas, be į krūvą suvestų lietuvių vaikų būrio, nepajėgs vaikams įskiepyti jausmo, kad jie yra lietuviškosios bendruomenės nariai. Nes tai ne išaiškina mas ir neįmokydamas dalykas, bet pasisavinamas iš gyvenimo. Jei versdami, sužadindami smalsumą arba sužadindami pasakojimu ar dainomis ir daug ko išmokysime savo vaikus apie Lietuvą, dar bus mažai padaryta, jei mūsų vaikai pasiners į svetimą pasaulį, jei juo gyvens, o lietuviškus reikalus tik žinos.

Dėl to tai visur, kur tik yra lietuviškos šeštadieninės mokyklos ar kitokie vaikų susitikimai, neprivalo stiegti nei vieno lietuviško vaiko. Nes ką vaikai ten pasisemia, jie niekur kitur to nerada. Niekas negali atstoti per susitikimus kuriamos savosios lietuviškos vaikų bendruomenės.

Jei mūsų senosios išeivijos jauniosios kartos žymią dalį šiandien matome nutolusią nuo lietuviškojo gyvenimo ir nuo lietuviškųjų reikalų, nors daugumų jų tėvai tuo ir labai siejosi, tai priežastis to yra tik ta, kad toji lietuviškoji kariaugdama ir bėsdama negavo progos susiliesti į lietuviškąjį vienetą, augo išsijungusi į svetimą gyvenimą. Ir kaip galima laukti, kad ji dabar lengvai nuo jo atsytų ir prie lietuviškojo prisiliestų? Kaip prisiliesti, kad jai tas lietuviškas gyvenimas nesuprantamas, o amas savas.

Tai gi mūsų vaikų ateitis mūsų pačių rankose. Ir mus gaivina ir jaunąją kartą lietuviškas ugdymo pirmausia bendravimas, įsijungimas į lietuviškąjį gyvenimą. Šito nepervalome pamiršti. Net ir pervargę, reikalingi fizinio poilsio, turime rasti jėgų pasilinkti šia kryptimi. Nuolat ir visur.

AMERIKOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Rugsėjo 30 d. Pittsburgje įvykęs JAV lietuvių katalikų kongresas tarp kitko išrinko naująjį Liet. Katalikų Federacijos valdybą. Naująją valdybą sudaro: prel. Jonas Bakūnas — dvasios vadas; Stasys Pieža — pirmirinkas, Adolfas Damašis ir Juozas Laučka — vicepirmirinkai, Leonardas Šimutis — sekretorius; kun. Pranas Juras — išdėstas; Simas Sužiedėlis, Antanas Mažeika ir kun. Petras Patlaba — nariai.

Sovietams Europoje nesiseka

Sovietų labai agresyviems apetitams, atrodo, ateina galas. Komunistų pralaimėjimas Korėjoje jiems sumaišė visus lengvųjų agresijų planus. Laisvasis pasaulis šį kartą ne juokais subrūdo. Politikai galų gale priėjo lemtingos išvados: diplomatinėmis priemonėmis neįmanoma pažaboti sovietinio imperializmo. Į ginklą reikia atsakyti tokiais pat tik, žinoma, dar pranašesniais priemonėmis. Iš malonius snaudulio pažiūrėta JAV vyriausybė, užbaigusi karą Korėjoje, nežada vėl pradėti snūduriuoti. Užsukta ginklavimosi mašina nesustos. Pasgal dabartinius projektus 1952 m. JAV savo kariuomenės eilėse turės 3 milijonus vyrų. Sausumos kariuomenė iš 10 divizijų žada išaugti iki 20 kovinių parengtųjų divizijų. Karo laivynas vietoj 245 karo laivų, jų tarpe 15 lėktuvnešių, 1952 m. turės 400 karo laivų su 27 lėktuvnešiais. Karo aviacijos 48 grupės bus pakeistos į 110 grupių. Dabartinės 2 marinų divizijos ir jų 16 aviacijos eskadrilių bus padidintos iki 4 divizijų su 26 eskadrilėmis. Tuo pačiu metu Europoje išaugs jungtinė Europos kariuomenė. Taigi, sovietams bus neįmanoma svetimomis savo satelitų rankomis vykdyti agresijos planus. Jei gu jie nenorės atsistatyti sovietinio imperializmo užsibrėžtą agresijos tikslų, į kovą teks pasiųsti raudonąją armiją, aviaciją ir laivyną. Tai jau būtų galutinai ginkluotųjų jėgų išbandymas, kuris sovietams atneštų arba laikiną pergalę Europoje ir, gal būt, Azijos žemyne arba visišką jų pralaimėjimą.

Europos sovietai vis dar neišleidžia iš savo dėmesio centro. Tačiau visos jų pastangos čia baigiasi nesėkme. Vokietijos Ruhr'o srityse pradėti komunistų maištai nuėjo niekais. Remiantis Vakarų demokratijos žvalgybos agentų pateiktomis žiniomis — R. Vokietija negalės pakartoti Korėjos epizodo. Ginkluotai kovai ji per silpna. Jos 100.000 liaudies milicininkų karo atveju būtų reikalingi palaikyti tvarką ir komunistinį režimą pačioje R. Vokietijoje, kur šiandien komunizmas remiasi vien tik durtuvų dėka. R. Vokietijos komunistinės kariuomenės daliniai turi apie 60.000

gerai išmankštintų vyrų. Jų tikrai nepakaktų praversti invazijai į V. Vokietiją. Tuo labiau, kad jie vis dar neturi aviacijos. Komunistinės R. Vokietijos laivynas, tiesa, jau atgavintas, bet šiuo metu jis tinka tik pakrančių apsaugai. Sovietai R. Vokietijoje susiduria su tomis pačiomis problemomis, kurios ir vakariečiams komplikuoja V. Vokietijos apginklavimą. Sovietai taipogi nepasitiki vakariečiais ir bijo, kad "komunistinė" R. Vokietijos kariuomenė kartais gali atsukti šinklus prieš juos pačius, užuotėjusi "kapitalistinių gangsterių" V. Vokietijoje...

Nieko nepesė V. Vokietijoje, sovietai bandė savo meškerę mesti Austrijoje, jos sostinėje Vienoje pradėdami streikų bangą. Sumažinus ECA skiriamą pinigų sumą pokariniam Austrijos atkurtimui, Leopold

Nauji kankinių kapai Korėjoje

Korėjos komunistų kariuomenė, sekdamas savo mokytojų sovietų pavyzdžiu, pasitraukdama iš pietinės Korėjos paliko masinius antikomunistinių korėjiečių kapus. Aukų skaičius jau siekia virš 25.000 ir vis kas diena kyla. Nužadytųjų tarpe randami vyrai, moterys ir vaikai. JTO komisija Korėjos reikalams buvo smarkiai sukrėsta šių pranešimų, kuriuos nusikaltamųjų įvykių vietovėse paruošė jos pačios stebėtojai. Išties, komunistų gyvuliškasis išsigimimas neturi sau lygaus pavyzdžio. Diplomatinėmis priemonėmis kovoti su komunizmo bestiališku neįmanoma. Čia jau siūloma pritaikyti priešistorinių dienų šūki — akis už akį, dantis už dantį. Jeigu už tuos 25.000 nekaltų vyrų, moterų ir vaikų, kuriai pasibaigus, viešojo egzekucijos būtų sušaudyti 25.000 Korėjos komunistų, esą galimas dalykas, ateityje sovietinio komunizmo atstovai bijotų kartoti panašius eksperimentus. Dvikojaus gyvuliškumas nesąjoniškai reikalauja kiti žmoniškumo įstatymus, nes jie juokiasi iš bet kokių žmoniškumo ir jį mendo kruvinomis kojomis... Demokratijų atstovai turėtų suprasti, kad, vedant karą su išsigimusių diktatūrų pakalikais, kartais, norint pažaboti

Figl vyriausybė buvo priversta pakelti kainas maisto produktams, akmenams angliams ir elektros srovei. Maskva ryžosi šią palankią aplinkybę išnaudoti savo planams. Kominformas: Vieną pasiuntė penkis specialius agentus, kurie tuojau ėmėsi diriguoti Austrijos komunistų partiją. Buvo paskelbtas visuotinis streikas ir jo metu turėjo būti praverstas derversmas. Tačiau didelė darbininkų dalis, atpažinusi vilkus avinėlio kailyje, atsisakė streikuoti. Komunistų partijai neliko kitos išeities ir ji buvo priversta streiką atšaukti: "Mes pravedėme ekonominę kovą. Tačiau Austrijos vyriausybė nori kruvinų suirėmimų ir civilinio karo. Savo pareigą mes atlikome, kovodami atkakliai ir lojališkai... Komunistų vadai aiškiai praranda masių kontrolę ir tampa generalais be kariuomenės..."

beti komunistinį bestiališkuumą, jų peilio ašmenis reikia atkreipti į juos pačius. Nebe reikalo pietinės Korėjos gyventojai nusiskundžia, kad komunistai savo žiaurumu toli pralenkė okupacines Japonijos pajėgas...

O šitie radiniai, ypač kai aukų tarpe randama ir amerikiečių, ir šiems jau plačiai atveria akis.

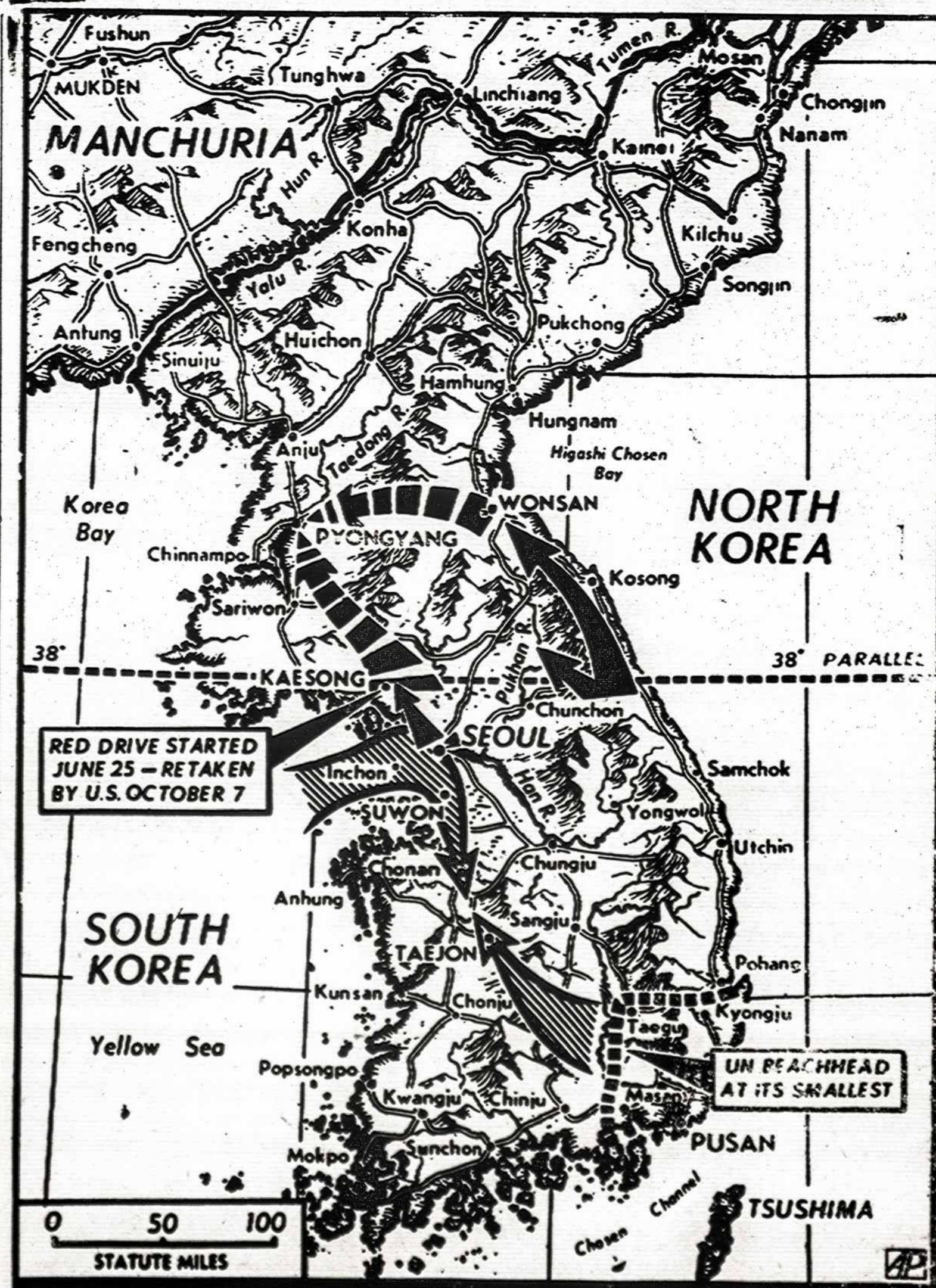
Gen MacArthuras žengia per 38 paralelę

JTO po ilgų diskusijų vis dėlto balsavimo keliu priėmė Didž. Britanijos ir kitų septynių kraštų pasiūlytą rezoliuciją Korėjos reikalui. Ši rezoliucija netiesioginai MacArthurui suteikė pilnas teises peržengti 38 paralelę ir tęsti kovą už jos ribų. Speciali septynių kraštų komisija turės prižiūrėti Korėjos okupaciją ir praversti visoje Korėjoje laisvus rinkimus. Sovietai, žinoma, mėgino priešintis, siūlydami tuojau pat nutraukti karo veiksmus, visas svetimas kariuomenes išvesti iš Korėjos ir tuojau pat eiti prie "laisvų" rinkimų. Tačiau jų pasiūlymas buvo atmestas didžiule balsų dauguma.

Pietų korėjiečių divizijos pastutinės savaitės laikotarpyje rytiniu Korėjos pakraščiu nužygiavo virš 70 mylių. IX. 8 d. remdamasis JTO nutarimu, gen. MacArthuras davė įsakymą pradėti žygį ir kitiems JT kariuomenės daliniams. Jo dispozicijoje šiuo metu randasi septynios amerikiečių divizijos, apie 10.000 britų, australų, filipiniečių karių ir 3 korėjiečių divizijos, kurios tai pat jau žygiuoja į centrinę Šiaurės Korėją. Pirminis žygio tikslas, atrodo, bus Š. Korėjos sostinė Pjonyang.

Ji bus puolama iš dviejų pusių: naujai paralelę peržengusi jungtinė kariuomenė artės prie Pjonyang iš pietų, o korėjiečių divizijos, paėmusios Wonsaną rytiniame Š. Korėjos pakraštyje, į sostinę vėrsis vakarų kryptimi. Korėjos komunistų strateginė padėtis yra daugiau negu beviltiška. Komunistinė Kinija į karą nenori įsivelti, nes ji šiuo žingsniu nieko negalėtų laimėti. Išlikusi nuošali — ji vis dar turi didelių vilčių savo komunistinių draugų pagalba įkelti koją JTO. Be to, pravedus visoje Korėjoje rinkimus, bus atitaukta JT kariuomenė ir tuo pačiu, žinoma, amerikiečių septyntasis laivynas apels Formozos vandenį, Kinijos komunistams suteikdamas puikias galimybes Formozos invazijai. Komunistinės Kinijos įstojimas į karą jau neatneštų laimėjimo, nes dabar JT jau turi sutraukusias pakankamą skaičių kariuomenės. Be sovietų tiesioginės pagalbos kiniečiai nieko nepesė, o sovietai patys į karą dabar dar nenori įsivelti. Taigi, atrodo, ugnis Korėjoje pamazū blesia ir komunistų pradėta avantiūra sparčiu tempu artėja prie tragiško finalo.

Vyt. Kastytis.

Korėjos įvykių apžvalga žemėlapyje

Pietų rytų kampe parodytas mažiausias JT prietiltis iki rugsėjo 15 d., kai buvo išsėsta Incheon ir kt. vietose. Iš šiaurės į pietus ir iš pietryčių į šiaurės vakarus nukreiptos rožuotos strėlės rodo, kaip komunistų pajėgos buvo perkirstos. Nuo 38 paralelės rytine pakrante juodos strėlės į šiaurę rodo, pietų korėjiečių įsiveržimo į šiaurės Korėją kryptis. Nutrauktų linijų strėlės šiaurės Korėjoje rodo galimas replės Š. Korėjos sostinei Pjonyang paimti pietų korėjiečiams einant nuo Wonsan, o amerikiečių, britų, filipinų ir australų pajėgoms einant nuo 38 paralelės iš pietų.

Tėviškės žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTISRedaguoja Redakcinis Kolektyvas
Redaktorius Dr. A. ŠapekaLeidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada.

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniški, Australijoje, Pietu Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniški, pusei metu — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adresas pakeičiamas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas AD 4265

Laikinas Kanados Lietuvių
Bendruomenės Statutas

4. BENDRUOMENĖS TARYBA

52. Vyriausias KLB tvarkytojas yra KLB taryba. Ji:

- nustato ir keičia KLB statutą;
- renka KLB atstovus į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą;
- renka KLB centro valdybą, centro kontrolės komisiją ir Nesusipratimams ir Skundams Spręsti Komisiją;
- nustato KLB centro organų būstinę;
- nustato KLB nariams tautinio solidarumo įnašo normą;
- leidžia įvairioms gyvenimo sritims taisykles;
- nustato KLB veiklai bendrąsias gaires ir pasisako bendrais Lietuvių Tautos reikalais;
- tvirtina KLB centro valdybos sąmatą ir centro kontrolės komisijos patikrintą sąmatos vykdymo apyskaitą;
- taria kitus Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vyr. Valdybos, KLB centro valdybos, centro kontrolės komisijos ar tarybos narių siūlymus.

53. KLB tarybą sudaro pilnateisių Kanados lietuvių tiesioginiu ir slapto balsavimu dvejiems metams rinkti atstovai.

54. Į KLB tarybą gali būti renkamas kiekvienas pilnateisis Kanados lietuvis ne jaunesnis kaip 21 metų.

55. Nuo kiekvieno pilno 500 lietuvių gyventojų skaičiaus renkamas vienas atstovas ir nuo likučio ne mažesnis kaip 300 asmenų renkamas dar kitas atstovas.

56. Atstovams rinkti lietuvių gyvenamos vietovės suskirstomos į rinkimų apygardas. Jų ribas ir kiekvienai apygardai rinktinų atstovų kiekį nustato KLB taryba arba jai pavedus centro valdyba, pagal tose vietovėse gyvenančių lietuvių skaičių.

57. Į KLB tarybą rinktinų atstovų kandidatų turi teisę išstatyti savo apygardoje kiekviena 30 pilnateisių lietuvių grupė.

58. Keliose apygardose išstatyti kandidatų tas pats asmuo gali būti renkamas atstovu vienoje apygardoje, jo paties pasirinkimu.

59. Apygardoje laikomi išrinkti atstovais daugiausia iš eilės balsų gavę kandidatai.

60. Kandidatų išstatymo ir atstovų rinkimo tvarką nustato KLB taryba atskiromis taisyklėmis.

61. KLB tarybą paprastosis sesijos šaukia centro valdyba kartą per metus, pranešdama KLB apylinkėms prieš mėnesį sesijos laiką, vietą ir darbų tvarką.

62. KLB centro kontrolės komisijai ar ¼ tarybos narių raštu pasiūlius ir svarstyti dalykus nurodžius, centro valdyba turi ne vėliau kaip per keturias savaites siūlymą gavus sušaukti tarybą nepaprastosios sesijos.

63. KLB tarybos sesija įvyksta susirinkus ne mažiau kaip pusel tarybos narių.

64. KLB tarybos sesiją pradeda centro valdybos pirmininkas. Sesijai vadovauja ir jos darbus tvarko tarybos išrinktas prezidiumas ir komisijos.

65. KLB tarybos posėdžiai gali būti vieši ir nevieši.

66. KLB taryba taria paprasta dalyvaujančių narių balsų dauguma.

5. CENTRO VALDYBA

67. KLB veiklai organizuoti ir vadovauti yra centro valdyba. Ji:

- prižiūri ir instruktuoja apylinkių ir apygardų veiklą;
- rūpinasi lietuvių ir lietuvių vardo orumu;
- vadovauja kultūrinei, švietimo ir socialinei veiklai;
- siekia įgyvendinti šio statuto 4 str. išvardintus tikslus;
- atstovauja lietuvių reikalams Kanados valdžios įstaigose bei kitose institucijose;
- rūpinasi KLB lėšomis ir organizuoja aukų vokus;
- vadovauja Kanados lietuvių registracijai ir tvarko lietuvių centro kartoteką;
- tvirtina apygardų sąmatas ir sąmatų vykdymo apyskaitas;
- palaiiko ryšius su kitomis tautomis bei su lietuvių organizacijomis Kanadoje ir kitose šalyse;
- parengia ir pateikia KLB tarybai tvirtinti savo sąmatą ir centro kontrolės komisijos patikrintą sąmatos vykdymo apyskaitą;
- vykdo KLB tarybos nutarimus;
- vykdo kitus šio statuto ar Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vyr. Valdybos pavestus uždavinius.

68. Centro valdyba renkama vieneriems metams. Ją sudaro ne mažiau kaip devyni nariai: pirmininkas, du jo pavaduotojai, du sekretoriai, išrinktas ir trys valdybos nariai, ir ne mažiau kaip penki kandidatai.

69. Centro valdybos nariu gali būti kiekvienas Kanados pilnateisis lietuvis ne jaunesnis kaip 21 metų.

70. Centro valdybos nariai pareigomis ir darbų sritimis pasiskirsto susirinkę pirmo posėdžio.

71. Posėdžio kviečia centro valdybos pirmininkas arba, jam negalint, jo pavaduotojas, reikalui esant. Trims centro valdybos nariams ar centro kontrolės komisijai raštu pareikalavus ir nurodžius svarstyti dalykus, per septynių dienų pirmininkas ar jo pavaduotojas turi sukviešti posėdžio.

72. Centro valdyba taria paprasta balsų dauguma. Balsams pasidalinus lygiomis, nusveria pirmininko balsas.

73. Svarbesnėms sritims tvarkyti, centro valdyba gali sudaryti atskiras komisijas arba skirti įgaliojimus.

74. Centro valdybos posėdžio rašomas protokolais. Jis perskaitomas sekančiame posėdyje ir pasirašomas pirmininko ir sekretoriaus.

75. KLB tarybai jos sesijoje pusei dalyvaujančių narių balsų dauguma pareiškus nepasitikėjimą centro valdybai ar kuriam jos nariui, nepasitikėjimo palietėsis atstatydina.

76. Centro valdybos nariui dėl kurių nors priežasčių nustojus būti centro valdybos nariu, jo vieton įeina daugiausia iš eilės balsų gavęs kandidatas.

6. CENTRO KONTROLĖS KOMISIJA

77. KLB centro valdybos disponuojamam turtui ir atskaitomybei tikrinti yra centro kontrolės komisija.

Šiltam karui prasidėjus

Vakariečiai padarę liūdną politinį testamentą penkerius metus tūnojo „šaltojo karo“ tarpusnyje. Jis nebuvo šaltas, nes tuo metu grūmėsi milijoninės armijos. Tas metas gal buvo vadintas šaltuoju, kad vakariečiai galėjo šaltai svarstyti, kur veda jų padarytos klaidos. Tačiau ir tuo metu nebuvo padarytos teisingos išvados.

Sovietai, praėjusį vasarą reišavę taikos konferencijas, rinko parašus už taiką. Netrukus ir JAV pasiūlė taikai apštalauti — emėsi kairiųjų priemonių kariniam pajėgumui sustiprinti. Toms taikos piršlyboms niekas netikėjo. Menu, kad joms nelabai tiki ir Dean Acheson, kuris JTO konferencijoje siūlo organizuoti karines priemones komunizmui sunaikinti. Kodėl ne sovietams, bolševizmui? Kuriam komunizmui — JAV, Kanadoje, Kinijoje ar kito pasaulio, išskyrus bolševizmą?

Taikos piršlybos tesako, kad abi šalys dar nėra kariškai pasirengusios. Sovietai kariauja pasitelkę š. korėjiečius, JAV gi JTO sukuria naujų precedentų. JAV, bent oficialiai, neturi aiškų nusistatymo dėl pozicijų gynybos Azijoje. Kariai — MacArthur, Matthews, Orwell, Andersen tebuvo „maistinėliai“ su savom pažūrom. Jems izoliuoti padaromas arklų pakeitimas krašto apsaugos ministerijoje. Johnson, kuris atvirai nesuturė su Achesonu, išrinkomas, nors Truman prieš 40 d. žadėjo jo neatlėisti iki būsiąs prezidentu. Atėjęs vėl į vyriausybę, Marshall kuriam metui sustvirtins Truman poziciją, nes jis ir Acheson vienodai žiūri į užsienio politiką: tvirtinti Europą, atsargiai laikytis Azijoje. Kiekvienam atvejui jis perša apginkluoti JAV.

78. Centro kontrolės komisiją sudaro trys nariai ir trys kandidatai renkami vieneriems metams.

79. Centro kontrolės komisijos nariu gali būti kiekvienas Kanados pilnateisis lietuvis ne jaunesnis kaip 21 metų.

80. Šio statuto 77 str. minėtą turtą ir atskaitomybę centro kontrolės komisija tikrina bent kartą per metus. Kiekvienam tikrinimui surašomas aktas.

81. Reikalui esant papildyti centro kontrolės komisijos sąstatą atitinkamai taikomas šio statuto 76 str.

82. Kanados lietuvių tarpusavio nesusipratimams ir skundams spręsti yra Nesusipratimams ir Skundams Spręsti Komisija.

83. NSS komisiją sudaro trys nariai ir du kandidatai, renkami KLB tarybos vieneriems metams.

84. NSS komisijos nariu gali būti renkamas kiekvienas Kanados pilnateisis lietuvis ne jaunesnis kaip 30 metų.

85. NSS komisija turi savo santvarkos, kompetencijos ir teisės taisykles, patvirtintas KLB tarybos.

8. BENDRUOMENĖS LĖŠOS

86. KLB lėšas sudaro:

- tautinio solidarumo įnašai;
- kultūrinių parengimų bei pramogų rinkliavos;
- aukos, palikimai, dovanos;
- įmokos apylinkės reikalams;
- kitos pajamos.

87. Bendrųjų lėšų (86 str. a, b, c ir e) 70% eina KLB reikalams, 10% Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vyr. Valdybai ir 20% PLB Kultūros Fondui.

88. Kuri dalis 70% bendrųjų lėšų, tenkančių KLB reikalams, ir kuri dalis įmokų apylinkės reikalams eina apylinkėi, kuri apygardai ir kuri centro valdybai, nustato KLB taryba.

89. Iki Lietuva bus išlaisvinta, 55% bendrųjų lėšų (86 str. a, b, c ir e) eina KLB reikalams, o likusieji 45% šių bendrųjų lėšų eina Tautos Fondui Lietuvos laisvinimo reikalams, PLB Vyr. Valdybai ir PLB Kultūros Fondui, pagal PLB seimo priimtą paskirstymą.

9. BENDRUOMENĖS LIKVIDACIJA

90. KLB gali būti likviduojama dviejų trečdalių KLB tarybos sesijoje dalyvaujančių narių balsų dauguma.

Likvidacijai praversti KLB taryba renka trijų narių likvidacinę komisiją.

91. KLB likvidavus, jos turtas ir dokumentai perduodami Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vyr. Valdybai.

10. PEREINAMIEJ NUOSTATAI

92. Iki šio statuto nustatyta tvarka bus sudaryti KLB centro organai, KLB organizacinius reikalus tvarko, KLB tarybos rinkimų tvarką nustato ir šią tarybą sušaukia pirmosios sesijos Laikinas Kanados Lietuvių Bendruomenės Organizacinis Komitetas (L. K. L. B. O. K.).

93. Šio statuto numatyta tvarka sudarūs KLB centro organus. L.K.L.B.O.K. nustoja veikti ir perduoda turtą ir dokumentus KLB centro valdybai.

94. Šis laikinasis KLB statutas sudarytas vadovaujantis Laikinais Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Santvarkos Nuostatais ir priimtas Laik. KLB Org. Komiteto 1950 m. rugšėjo 23 dieną (protokolo Nr. 19) ir įsigalioja nuo jo priėmimo dienos.

Jėgu mobilizacija

GEDIMINAS GALVA.

Europos gynyboje reikalu nesutariama. Polėkis ten turėti bent 70 divizijų, lieka svajone. Paskutinė trijų užsienio reikalų ministerių konferencija Vokietijoje apginkluoti dėl prancūzų užsispyrimo liko bevaisė. Tiesa Vak. Vokietijos okupacinį statutą numatyta padaryti neveikmingu popiergaliu. O kas toliau? Toliau vokiečiai vis labiau branginsis.

Azijoje iškyla naujo karo pavojus Indokinijoje. Tokių „korėjų“ gali atsirasti daugiau. Amerikiečiai sakosi nesijusį ten kariuomenės, o tik ginklus. Prancūzai ten laiko 150.000 karių. Jų mažai, bet Prancūzija vargu begalės daugiau šūsti: Europos gynybos visai nenusilpnins.

Štai kur yra didelė spraga Marshall-Acheson ir Co. politikos gairėse.

„Taikos ofenzyva“

Bernard H. Baruch, JAV prezidentų patarėjas, kurio vaidmuo neišsiskyręs pasaulio dalybose su sovietais, 1950. IX. 26 „Look“ numeryje paskelbė straipsnį: „Mūsų paskutinės viltys taikai“.

Jis daro teisingą analizę: JAV dabar prilygsta Anglijai 1938 m. spalio mėn. — Miuncheno derybų metu. Ji nusiginklavusi, amoro karo ginklais sunaikinti, o vyrai demobilizuoti. Tiesa, dabar JAV jūrų ir oro kariški laivynai pranašesni. Tačiau nūdien neužtenka turimų ginklų. Vokiečiai pradėjo žygi į Lenkiją teturėdami 3000 šarvuotų, 1000 bombonešių, 1050 naikintuvų ir į mėnesį tegamindami 700 lėktuvų. Sovietų pajėgumas dabar žymiai didesnis. Todėl jis siūlo išeiti — apsiginkluoti visuotinai: visuotinė mobilizacija, karo ūkis, vakarinės Europos apginklavimas, sukūrimas globalinės strategijos, įvedimas visuotinio karinio apmokymo,

spartinimas ginklų gamybos, paskelbimas rusų tautai, kas jos laukia karui prasidėjus ir Sovietams jį pralaimėjus.

Toji atvira studija yra įdomi ir teisinga išskyrus antraštę, nes ruošiantis karui bergždia kalbėti apie taiką.

Anksčiau vykusioje JAV pagirų kampanijoje buvo ramintasi slaptais ginklais.

Bet „stebuklingi“ ginklai — bazooka, recoilless kamuolės, ne magnetinės minos — buvo žinomi I pasauliniame kare. Jų nestebuklingumu įsitikinta Korėjoje. Sovietai turi tankus, artileriją, šnipus ir V koloną. Jie Korėjoje net be orinės priedangos. Tat rodo, kad sausumoje, turint kariuomenės persvarą, žmogus yra galingesnis už mašiną tam tikrą metą.

JAV daug ko pasimokė Korėjoje. Toji patirtis verčia jas karius nepaprastai mankštinti, apmokymuose verčiant juos eiti, pilnai apkrautus iki visiško išsekimo.

Apsiginklavimo programa, specialistų nuomone, būsimi baigta visų iki 1952 m. rudens. Prileiskime, kad toji data yra arti tiesos. Tačiau ir negalime būti tikri, kad šaltas karas žymiai anksčiau, netaps karštu.

JTO nūdienėje pilnatyje daromi du aiškūs manevrai. Sovietai ten atlieka taikos propagandą: nusiginkluoti ir A ginklą uždrausti. JAV jau pradeda atvirai kalbėti. Puolimas seka puolimą fronte ir diplomatijoje. Sovietai perėjo į gynybą.

Vakariečių politinė ofenzyva JTO pasinaudo naujais ginklais: iškėlimu aikštėn sovietų imperikalizmo ir tautų žudymo. Jei Lietuvos okupacijos klausimas ten nebus minimas dėl naujos medžiagos stokos, bus labai apgailestintas įvykis.

Bazės

Rugsėjo mėn. pabaigoje gen. MacArthur pareiškė: „Azija yra sritis kritiškų konfliktų, kuriais komunizmas siekia pasauliui įsigalėti. Tai sritis, kurioje glūdi milžiniški pavojai ir JAV progą. Jei mes klaidžiosime ar drebėsime, Aziją prarasime. Vėsdami tiesią ir tvirtą politinę li-

nių — nušluosime komunizmą. Tačiau Azijoje mes negalėsime pašalinti pasaulinio komunizmo. Todėl čia mes neturime laukti komunizmo sutriuškimo. Pasaulinio komunizmo centras yra Europoje, ir ten mes turime suduoti lemtingą smūgį“.

MacArthur todėl siūlo Azijoje laikytis defenzyvoje, ginant Aliaską, Aleutus, Japoniją, Formozą, Filipinus ir Marianus. Šis samprotavimas remiamas teze, kad sausumoje JAV negali vesti karo su sovietais. Tos pat nuomonės yra karo propagandos organizatoriaus gen. Bonnet Fellers, kuris paskelbė išsamią studiją apie ateities gaires 1950. IX. 16 „Collier's“. Juodu abu linkę įsitvirtinti bazėse, iš kurių būtų sovietai lėktuvais naikina. Jis nurodo Ispaniją, Libiją, Kretą, Aleutus, Japoniją, Filipinus.

Dėl Europos jie yra skirtingos nuomonės. Kai MacArthur ją laiko esmine, gyvybine sritimi, Feller jai reikią visišką nepasitikėjimą ir laiko vieninteliu atsparos tašku Pirinėjus.

Jiedu yra įsitikinę, kad JAV teturėdamos 6% pasaulio gyventojų, negalį vesti sausumoje karo prieš sovietus. Ankstesni samprotavimai ir išplaukia iš šios tezės. Sausumos kariuomenės atlieks savo vaidmenį, kai sovietai bus paraližuoti oriniu puolimu. Tai teorijai pritaria ir Alex P. de Saversky, žinomas karinis publicistas. Ne visuotinė mobilizacija, bet puikiai pa-

ruoštais lakūnų kadrais galima sunaikinti sovietus.

Gen. Fellers laiko svarbiu ginklu propagandą, kuri iki šio metu nebuvo tinkamai naudota amerikiečių.

„Herald American“ 1950. IX. 24 skelbia, kad sovietai turi tris įmones, gaminančias atominės bombas: Irkutskę, Kuzneckę ir Sjevuralskę. Jų turį 60. Jos sandeliuojamos prie Kaspijos jūros.

Tačiau sovietai, nepasitikdami atominėmis bombomis ar kosminiais spinduliais priešlėktuvinei apsaugai. Jų esminė pagąja pėstininkiai ir sausumos ginklai. Suprantama, kad ir jų bazės yra skirtingo pobūdžio. Jas sudaro sausumos sritys.

Korėjoje karas gali būti baigtas, bet taika Tol. Rytuose nebus atstatyta. Jam dar net neužsibaigus pradėdamas sprogdinamas Indokinijoje, kuri jau padalyta tarp Bao Dai ir Hošimino. Toliau seks Burma, politiskai pribrendusi puliti į sovietinį krepšį. Tolimesni pavojaingi žaidimai gali atsirasti Tibete, Irane, Balkanuose ir galop Vokietijoje. Kuria tvarka bus ten organizuojami „pilietiniai karai“ parodys ateitis.

Nūdieniam sutėmų tarpusnyje, kuris pramintinas šilto karo vardu, laisvajam pasauliui prisimintini James Paine žodžiai: „Tiranią, nelyg pragarą, sunku nugalėti. Dangus gerai žinodamas laisvės vertę, paskyrė už ją aukštą kainą“.

Ar laisvasis pasaulis yra pasiryžęs ta kainą laisvę pirkti ir pavergtus išlaisvinti?

Antisemitizmas Sov. Rusijoje

Sovietų Rusijos kūrėjų tarpe pačiose pirmosiose vietose kadise figūravo žydai. Dabar gi pačioje S. Rusijoje ir satelitinuose kraštuose žydai kaltinami kosmopolitizmu ir persekiojami, o išvykti į Izraelį iš visų bolševik. kraštų uždrausta.

Kai buvo likviduoti Trockis, Zinovjevas, Kamenevas, Sverdlovas, kai Dora Kaplan peršovė Leningą, kai Kaningieser nurodė Leningrado Čekos viršininką Urickį arba kaip kitais prieš valdančiuosius pasireiškė davo žydai, Sovietų Rusijoje nebuvo kalbama, kad tai žydai. Tai buvo trockistai arba kitokie nukrypėliai. Dar ir pirmos okupacijos metu Lietuvoje buvo net žydo vardą suminė-

ti draudžiama, o už antisemitizmą buvo tremiama į Sibirą. Dabar pradėtoji kurti Birobidžano žydu respublika veik išnaikinta, Politbiūre vos vienas Stalino uošvis Lazaras Kaganovič teišsilaukė, visiems žydams, kurie surusino savo pavardes, įsakyta kartu vartoti ir žydiškąsias, žydu organizacijos uždarytos, išskyrus vieną Maskvos Antifašistinę Komitetą, o „Pravda“ žydus stonistus vadiną „bendruomenės atmato-mis, profesionalais išdavikais, šnipais ir trockistais“.

Pasaulio žydu organizacijos dėl šito antisemitinio spūdičio bolševikinioose kraštuose reiškia didelio susirūpinimo.

Nepastovaus būdo Andriukas (Višinskis) Kai nesitiki ką begausis — jis viską nuo stalo svaidda, į akis pila, o kai nuolaidumo laukia — paslaugus ir malonus.

30 metų Lietuvos Lenkijos konfliktui

Skaitėme apie Vilnių savojoje spaudoje ir vadovėliuose: "Klaustingas lenkas jį pagrobęs buvo"; žinome mūsų pietinių kaimynų "Lwow i Wilno" — Pseudologia Phantastica tezę; jie dabar ir patys nežino, kur baigiasi jų melas. Ir štai, prisiminęs kaip Kauno gatvėse sostinės gedėjimo ženklai kaukavo sirenos ir perrištos vėlavos dribo, žvilgtelėjau į senas knygas — amerikiečių ir kitų — jų nuomones išskodamas.

* * *

Tautų Sąjunga buvo ką tik tada išsprendusi keletą svarbių tarptautinių ginčų ir 1920 m. pradžioje turėjo gausų būrį šalininkų, sveikinančių prasidedančią pasaulio taikos erą. Ir tuo momentu, taigi, ant jų Vilnius užkrito. Pasak, jauno mirusio, bet pagarsėjusio savo objektyvumu, amerikiečio istoriko Dr. Bassenet, "viena sunkiausių Tautų Sąjungos bylų, pirmoji, pasibaigusi visiškai nesėkme". Lenkija ir Lietuva susipiovė ir pasauliui parūpo. Jos juk buvo prikeltos, kad gintų Europą ir toliau nuo marmaliuojančios krauju azijatinės Rusijos, bet ne kad peštųsi tarpusavyje! Kodėl? ... Ir tada, rašo Bassenet, abi, kadise vienoje valstybėje sugyvenusios tautos, pradėjo reikalauti sau tiek teritorijos, kiek jos tik galėjo tikėtis gausiančios; prasidėjo ginčai (natūralu) ir didžiausia neapykanta vieni kitiems".

Lenkija buvo Prancūzijos protežė. Apie Lietuvą, ta proga Vakarų spauda taip pat informavo.

Ir Lietuva susilaukė respekto Tautų Sąjungoje, nors vokiečių geopolitikas Haushoferis šėtoniškai šaipėsi iš visų pastangų, tvirtindamas, jog tokios tautos kaip šios dvi negali, nesugebės ir neturį teisės laisvos gyventi. Laimei Aukščiausioji Sąjungininkų Taryba tuomet galvojo kitaip. Jau anksčiau, ji buvo pasiuntusi britų Lordą Cursoną išstudijuoti Rytų Europos sienų problemų ir šios studijos išdavoje, 1919. XII. 8 iškilmingai buvo paskelbta, jog Vilniaus miestas su savo provincija yra už Lenkijos ribų. Lenkija tada sprendimą numykė. Ji vedė sunkų karą su Budonnyj raitaisiais bolševikais ir tiesiog maldavo kaimynų, taip pat ir lietuvių, paramos. Bet pastariejiems nepatiko lenkų diplomatas "nuomonė" Ženevoje, jog lai šiuo metu Vilniaus klausimas bus apspręstas Cursono, o karui pasibaigus, girdi, mes rasime su lietuviškas kokią nors išei. Bassenet lyg prikiša: "Lietuva atmetė visus bendrus akcijos pasiūlymus, Lenkija buvo sumušta. Varšuva atsisakė pavojuje. Bolševikai, persekiodami anuos, įsiveržė į Lietuvą — Vilnius buvo jiems atiduotas be kovos. Maždaug tuo pačiu metu Maskvoje — liepos 12 d. — buvo pasirašyta Sovietų R. ir Lietuvos taikos sutartis, Vilnių pripažinus Lietuvai. Bolševikai iš tikrųjų įleido lietuvių į Vilnių, o patys pagaliau visai pasitraukė.

Lenkija su didžiausiu pasipiktinimu paskelbė šią sutartį kaip bendro reikalo išdavystę. Tačiau Dr. Bassenet mano, jog "Lietuva, daug mažesnė už Lenkiją, turėjo pagrindo šį veiksmą argumentuoti "būtinybės verčiamą".

Mirties taškas buvo prieitis šių dviejų valstybių santykiuose. Lenkijai visgi buvo baigus, kad lietuviai, remiami Kremliaus, būtų kietas riešutas ir todėl 1920. rugsėjo 5 d. kreipėsi į Tautų Sąjungą, prašydama "daryti žygių išvengti naujo kraujo praliejimo". Lietuva šaukimą priėmė, ir rugsėjo 16-20 byla buvo TS Tarybos posėdyje

je pradėta. Sąjungininkai ir vėl norėjo, kad šis klausimas būtų išspręstas "bent laikinai", iki vyksta karas su sovietais, Lietuva, žinodama, kas inspiravo šį sąjungininkų norą, reikalavo jog klausimas būtų išspręstas galutinai. Buvo tikima, jog su tuometine vyriausybe būtų kur kas lengviau susitarti, negu su žadančia Lenkijos valdžią perimti pilsudskininkų grupę.

Bylos svarbiausi aktoriai buvo: Ignas Padewskis, piamistas, Lenkijos premjeras, žmogus iškaltas, bet neapraktiškas ir A. Voldemaras, profesorius. Abu tebuvo diplomatai — mėgėjai, bet lietuvius buvo apsuksnis, toliau pramatys politikoje ir netaip greit susijaudinęs kaip jo oponentas, kuriam į galą bylos galutinai susipainiojus, Taryba rado reikalo pagalbon pakviesti garsų Versilio sutarties rašėivą belgų Hymansą. Spauda šio proceso metu užfiksavo ne vieną pamašiai skambantį dialogą: Padewskis — Karas neišvengiamas, jei lietuviai ir toliau pasilikis gincijamoje teritorijoje". Voldemaras "Ar lenkai pasitrauktų, jei jie ten būtų?" Padewskis: "Ne, nes tebevyksta karas su sovietais". Ant šitos tezės, mainant dialogų niuansus, aktoriai praleido didesnę posėdžių dalį. Scenoj pasirodęs tas pats Hymansas veiksmą pasuko kiek pirmyn. "Abi šalys lai pasitraukia iš Cursono linijos!" Lenkai sutiko, gavę garantiją, jog šios teritorijos neužims sovietai. Lietuviai irgi. Tuo pat buvo sudaryta speciali komisija. TS ūpas pakilęs 80%. Nubalsuotas entuziastiškas vienbalsis pritarimas, Hymanso pasiūlymą patvirtinti. Tautų Sąjungos prezidentas, garsusis prancūzas Bourgeois, pareiškime spaudai pasidžiaugė, jog šitoks laimingas reikalo susitvarkymas labai pakels TS autoritetą. Paskutinį posėdį, diidys politikas — muzikas, piano virtuosas ir kompozitorius, išdrože jausmingą kalbą ir "Happy end" uždanga nusileido jam bekratant Augustino dešinę. Sekantis aktas buvo tęsiamas Suvalkų apylinkėse. Ten, galvotūriškais nuvykusi Tautų Sąjungos komisija spalio 7 d. su abiejų šalių atstovais prie kryžiaus ir šalių herbų padėjo parašus, jog abi kariuomenės iki spalio 10 dienos pasitrauks nuo Cursono linijos po 6 mylias. Komisionieriai jau pakavosi čemodanus, kaip — trach!

Tuo laiku pralaimėjo Rusija. Pilsudskio klika perėmė valdžią Lenkijoje. Buvo žinoma, jog sovietai pasirašys bet kokią taikos sutartį, paklištą lenkų. O joje buvo pažymėta, jog Vilniaus, liepos 12 d. "paskirtas" Lietuvai, šiuomi atitenka Lenkijai!

Spalio 9-tą "sukilėlis" gen. Želigovskis, miręs 1948 m. Londone, neva be savo vyriausybės žinios, įsiveržė pro Cursono liniją ir lietuviams visiškai nesitiktinai, iškėlė Gedimino miestą baltą erelį. Spalio 12 d., tą pačią, kada Rygoj nusmuktėlis sovietas Joffe pasirašė Lenkijos-SSSR taikos sutartį, Lenkijos vyriausybė pasauliui paskelbė neturinti nieko bendro su smurtininku Želigovskiu. Bet... pasiūlė, kad geriausias reikalo išsprendimas būtų — Vilniaus gyventojų plebiscitas, šio generolo žinioje! Na ir užbaigdama mandagiai pastebėjo, jog Lenkijos respublika visomis turimomis įformis prieštintys bet kam, įskaitant TS, jei kas mėgintų tą generolą iš miesto iškrastyti. Lietuviai suprato, kad jau dabar bėdos užteks ilgam ir neapsigavo. Generalas nuostabiai greitai suorganizavo Vilniaus administracinį aparata, kurį pavadino "Centraline Lietuva: Nepriklausoma". O

jam stipriai. Lenkijos vyriausybė turėtų daugiau respektuoti Tautų Sąjungą! M. Askenazy, atsipėikėjęs, labai mandagiai atsispašė, ir kadangi jis, turbūt, netaip išsireikšė, kaip norėjęs, tai paprašė prezidentą leisti stūlymą atsilimti. Po ilgų valandų buvo sutarta praveisti plebiscitą. Tautų Sąjunga priėmė šį sprendimą labai atsargiai. Ji per daug ryškiai prisiminė Molmady ir Eupeno plebiscitų komediją! Juo labiau, kad Askenazy iš pat pradžių sukosi, girėdo, Želigovskio kariuomenė negalės būti atitraukta, nes visi kariai esą vietiniai "vilniečiai". O Dr. Bassenet, čia kyšt savo trigrašį: "ir taip visai netikėtai Lenkijos vyriausybės atstovas eventualiai prisipažino remti smurtininką Želigovskį ir dėlto prisiimęs visas galimas išvadas!"

TS nusprendė, kad kalba apie plebiscitą bus galima tik tada, kada abi vyriausybės atitrauksiančios savo kariuomenes, pasidžėsiančios nenaudojti jokios prievartos ir perduosiančios geležinkelį kontrolę TS S-gos žiniui. Buvo sutarta. Bet po to, kai gen. Pilsudskis su kunigaikščiu Sapiega specialiai atvyko į Paryžių neva užtikrinti TS, jog Lenkija tikrai uoliai pildysianti jos nurodymus, lietuviai sunerimo, kad kažkas vyks už jų nugaros. Tuo tarpu gruodžio pradžioje iš Prancūzijos, Anglijos, Belgijos, Italijos ir Ispanijos atstovų buvo sudaryta Civilinė komisija, o iš visų kitų šioje komisijoje nedalyvaujantių tautų buvo pradėtas formuoti 1.500 vyrų karinis dalinys. Bet štai trumpai prieš Kalėdas, labai susijaudinęs atvyksta Tarybon prof. Voldemaras ir pareiškia, jog Rusija perspėjusi

bet senasis Bourgeois atrėžė

jam stipriai. Lenkijos vyriausybė turėtų daugiau respektuoti Tautų Sąjungą! M. Askenazy, atsipėikėjęs, labai mandagiai atsispašė, ir kadangi jis, turbūt, netaip išsireikšė, kaip norėjęs, tai paprašė prezidentą leisti stūlymą atsilimti. Po ilgų valandų buvo sutarta praveisti plebiscitą. Tautų Sąjunga priėmė šį sprendimą labai atsargiai. Ji per daug ryškiai prisiminė Molmady ir Eupeno plebiscitų komediją! Juo labiau, kad Askenazy iš pat pradžių sukosi, girėdo, Želigovskio kariuomenė negalės būti atitraukta, nes visi kariai esą vietiniai "vilniečiai". O Dr. Bassenet, čia kyšt savo trigrašį: "ir taip visai netikėtai Lenkijos vyriausybės atstovas eventualiai prisipažino remti smurtininką Želigovskį ir dėlto prisiimęs visas galimas išvadas!"

TS nusprendė, kad kalba apie plebiscitą bus galima tik tada, kada abi vyriausybės atitrauksiančios savo kariuomenes, pasidžėsiančios nenaudojti jokios prievartos ir perduosiančios geležinkelį kontrolę TS S-gos žiniui. Buvo sutarta. Bet po to, kai gen. Pilsudskis su kunigaikščiu Sapiega specialiai atvyko į Paryžių neva užtikrinti TS, jog Lenkija tikrai uoliai pildysianti jos nurodymus, lietuviai sunerimo, kad kažkas vyks už jų nugaros. Tuo tarpu gruodžio pradžioje iš Prancūzijos, Anglijos, Belgijos, Italijos ir Ispanijos atstovų buvo sudaryta Civilinė komisija, o iš visų kitų šioje komisijoje nedalyvaujantių tautų buvo pradėtas formuoti 1.500 vyrų karinis dalinys. Bet štai trumpai prieš Kalėdas, labai susijaudinęs atvyksta Tarybon prof. Voldemaras ir pareiškia, jog Rusija perspėjusi

Lietuvą, saugoti liepos 12 sutarties punktą, kad į Lietuvos teritoriją negali būti įsileista jokia ginkluota pajėga. Lietuva labai apgailestaujanti, bet karinio dalinio įsileisti negalėsianti! Seni vilkai diplomatai suprato koks reikškas. Dr. Bassenet, tuo tarpu, iškelia tikrąjį priežastį, tuo metu minėtą privačiuose Paryžiaus diplomatų rateliuose. "Lietuviai ne tik bijojo rusų, kaip įtarė, jog po šiuo taip greitai lenkų nusileidimu ir neseniai įvykusių vizitų glūdi kokianauja lenkų klasta. Juo labiau kad buvo pasklidę gandai, jog TS-gos didiosios gėrės jau iš anksto buvo pažadėjusios palankų plebiscito sprendimą Vilniui!"

Voldemaro pranešimas pačiu laiku sustabdė komisijų išsiuntimą ir neoficialiai, Lietuva paprašė tęsti tarpininkavimą. Gruodžio 20, TS oficialiai prašė lietuvius atsakyti ar jie mano laikytis duotų pasižadėjimų ar ne. Kai lietuviai iš vis neatsakė, pakartotina nota paprašyta atsakyti duoti per 10 dienų. 10 dienų — ir vakare — atsakymas buvo neigiamas. Po Kalėdų, prezidentas Bourgeois savo paskutinėje kalboj Vilniaus bylos reikalu, laikydama sLietuvos laisvą rankoje viešai pareiškė nepasitenkinimą, kopietuviai savo nesvarbiais laipsais tiek pakenkė TS autoritetui ir lenkams, atseit Želigovskui, davė pretekstą nepasitraukti iš Vilniaus.

Tačiau jis lenkams padarė kur kas didesnių priekaištų. "Mūsų komisijos liudymai bei ti 1.500 vyrų karinis dalinys. Bet štai trumpai prieš Kalėdas, labai susijaudinęs atvyksta Tarybon prof. Voldemaras ir pareiškia, jog Rusija perspėjusi

gąsdinusių gandų teisingumą. metus, o Hymansas, Balfouras "Kiek aš suprantu, Lenkija priimė šį plebiscito pasiūlymą tik būdama tikra, kad jis bus praveistas jos pačios sąlygomis ir nei kiek neabejojant sprendimu". Kaip įrodymą, jis perskaitė TS Civilinės Komisijos šefo pulkininko Cardingny patiektą dokumentą, priklausantį Želigovskio štabui. Juomi "tuteišių" kariams leidžiama, plebiscito metu, pasilikti ginklai ir amuniciją, o specialiai parengtas statutas patikrinęs, kad susidūrimo metu su lietuviu arba sovietais visi šie "demobilizuoti kariai" turės klausyti Lenkijos Generalinio štabo direktyvų, bet, jei jie turėtų priešintis TS kariniam daliniui, tada priklausytų gen. Želigovskio dispozicijai.

Byla, kaip žinome, tada nepasibaigė, ji persimetė į kitus

daug praeito praeio, iškodami tiesos, iki 1923 metais — "Keturį Dideję" — Ambasadorių Konferencija — pripažino Vilnių, kaip Rygos sutarties išdavą de facto Lenkijos respublikai. Jei ne lietuvių susiorientavimas, kas žino kokios būtų buvusios išvados — ir tai, ne Korėjoje, bet Lietuvoje būtų buvę pirmą kartą pamadotos Tarptautinės Karinės pajėgos.

Vilnius turėjo būti TS gera pamoka, kad su klasta toli ne nuvažiuos. Prieš 11 metų klasitingi sutarčių laužytojai bėgo pas lietuvius, persekiojami Rygos sutarties partnerio. Lyg Platono 2500 metų išmintis buvo išprasmėjusi: "Neteisus žmogus, lygiai kaip ir valstybė, savyje nešiojasi savo pražūtį".

ALMUS.

Iš Liet. Gydytojų gyvenimo

Nors bet koks profesinis susiorientavimas šios profesijos žmonėms dabartinio metu nei kiek nepadėtų atsiekti bet kokių tikslų, vistiek nutarta pasikeisti kartas nuo karto informacijos. Pereito savaitgalio proga toks pirmas informacinis pasikalbėjimas įvyko ir labai daug kas teigiamo ir neigiamo išryškėjo.

Pasirėkėjo, kad vienintelis tikras kelias įgauti praktikos teises šiame krašte (Ontario) yra atlikimas ligininėje intership gauti enabling certificate, o po to raštiškas egzaminas. Toliau pasirėkėjo, kad daugelis gydytojų jau yra pusiaukelę savo tikslo ir reikia manyti, kad dar už 6-12 mėnesių ir lietuviškoji visuomenė susilauks mediciniškos pagalbos iš savo tautiečių.

Pasirodė, kad tinkama reprezentacija anglų ligininėse ar tai savo elgesiu ar tinkamu pasirodymu yra tikras laidas likti įvertintam netik pačiam sau, bet taip pat praminti kelius ir savo collegoms. Kaip pavyzdžiui, gali būti Dr. A. Pacevičius, gerai žinomas torontiškiams, atlikęs Kitchener ligininėje stažą, apie save ir tuo pačiu ir kitų lietuvių gydytojų atžvilgiu palikęs geriausią nuomonę ir praskynę kelią gauti tuojau vietą ir kitam lietuviui gydytojui. Jis žada tuo pat grįžti į Toronto atsikaityti su egzaminais ir kaip atrodo, jam pirmiausia pasiseks gauti praktikos teises.

Bet pasirėkėjo ir labai negatyvus atsitikimas, kurs ne tik padarė "lokio" patarnavimą visiems gydytojams, bet net ir lietuviu vardui. Tūlas, save tik tituluojęs daktaru ir rodęs "milžiniškus diplomus įgytus Vienoje, Austrijoje, prisistatė Toronto Sveikatos Departamente, kaip sūnus paskutiniojo užlenio reikalų ministerio (nors visiškai skirtinga pavardė). O jau provincijoje prisistato, kaip sūnus Lietuvos pasiuntinio Italijoje.

Nutarta pastoviai įsteigti informacinį centrą, kur plauktų žinios apie galimybes gauti tuojau savo profesiją tinkamą vietą, ar atlikti stažą, taip pat nutarta susisiekti su visais Ontario provincijoje esančiais kolegoms.

A. Bks.

Galima nuvykti į JAV

Laikraščiai rašo, kad iš Kanados į JAV vizito gali važiuoti ne tik Kanados piliečiai, bet taip pat ir ne piliečiai.

Nepiliečiai turi paprašyti užs. reikalų ministerijos pasų skyriaus gavimui sertifikatą o acidenty. Leidimas apmokamas 5 dol. ir galioja 1 metus, bet gali būti pratęstas.

Gavus leidimą, reikia kreiptis į artimiausį JAV konsulatą vizos. Paprastai užtenka parodyti gautą iš JAV laisvą, kurio konsulate reikalaujama kaip įrodymą, kad turi JAV pažįstamų kuriuos nori aplankyti. Leidimas duodamas 10 dienų ir tik specialiais atsitikimais konsulas tą vizitą gali pailginti.

Amerikos JV konsulatai Kanadoje yra Calgary, Edmonto-

ne, Halifaxe, Hamiltone, Niagara Falls, Ottawoje, Quebec, Reginaje, St. John, New Brunswick, Newfoundland, Toronto, Vancouver, Victoria, Windsor ir Winnipeje. St. B. — OTAVA. — VISOJE Kanadoje yra 413.615 mylių kelių. Iš to 2.235 mylios betonuotų ir 20.053 asfaltuotu paviršium.

— OTAVA. — Kariuomenės stovyklose veikia specialios mokyklos karių vaikams. Šįmet vaikų būsių apie 2000.

— SIDNEY. — Kairurie Australijos protestantų sluoksniai buvo pradėję akciją pašalinti iš parlamento atstovą Gordon Anderson už tai, kad jis katalikas. Vyriausios Tribunolos išsprendė, kad katalikas gali būti parlamento nariu.

Tautos Fondo rinkliavos Toronte

Paskutiniajame ELTOS Biuletenyje po TF vadovo prof. Kaminsko atsišaukimo TF reikalais spausdinamas straipsnis "Remti kovą dėl Lietuvos Laisvės kievieno šventą pareigą", parašytas pagal TF įgaliotinės Kanadai M. Arlauskaitės pusmetinės apyskaitos mintis ("TŽ" Nr. 32-33 (33-34), patiktuojant jo ištrauką, o pabaigoje pastebint, kad Kanados lietuvių pastangomis surinkti \$2.196 ir 71 c. įrodo, kaip galima didesnes pinigų sumas kovai dėl Lietuvos nepriklausomybės surinkti".

ELTA pakartoja apyskaitos pastabą, kad pagal spėjimą Kanados lietuvių skaičių, įseina, jog kiekvieno aukota po 15 centų. Iš tikrųjų tai yra klaida. TF Kanados lietuvių yra daugiau suaukoję, bet ne visi pinigai pateko į vieną vietą. Ne kaip kam nors priekaitą, bet ypač Toronto kolonijos garbei, šia proga mes norėtume tą klaidą nors iš dalies, kiek tai mums žinoma, atitaisyti.

Minėta apyskaita, kuria remiasi TF vadovybė, apgailestauja, kad iš kaikiurių kolonijų, ypač iš taip stambios kaip Toronto, nėra jokių sumų. Kai kam gali susidaryti įspūdis, tvarkę tarporganizacinis komi-

ketas taip ir pasielgė ir paskelbė tai viešai ("TŽ" Nr. 25 (26)). Trečioji suma jau yra pasiūsta p-lei Arlauskaitėi, atskaičius \$1.06 persiuntimui. Kaip matome, Torontas TF yra surinkęs jau \$1191.20. Taigi jis nėra atsilikęs, o toki Montrealį yra toli pralenkęs. Kaip matyti iš paaiškinimų prie apyskaitos, Montrealy "seimo" metu, dalyvaujanti tam pačiam p. Sidzikauskui, buvo surinkta vos \$220.16 (o buvo ten ne vien montrealiečių!), per vasario 16 d. iškilmes vos \$147.92, iš viso, atseit, \$368.08 — mažiau kaip betkuri viena Toronto rinkliava. Birželio mėn. rinkliavos Montrealy, matyt, nebuvo, nes liepos 1 d. apyskaitoje ji neminima.

Taigi minimos apyskaitos išvados visdėlio truputį skriaudžia torontiečius. Toks Montrealis priskirtas prie davusių po 15 centų, o Torontas prie visai nedavusių, bet skaitlinės rodo, kad montrealiečiai, kurie sakosi, kad jų esą net 10.000, per tą patį laikotarpį tesuaukojo vos po 3,6 cento, o torontiečiai, kurie savo kolonijoje lietuvių priskaito iki 5.000 — beveik po 24 centus, o jų suma yra daugiau negu pusė visų kitų kolonijų surinktų sumų.

Ar pateko į apyskaitą visų kitų kolonijų surinktos aukos, mums nežinoma, bet jau ir vien Toronto surinktos sumos vienam lietuviui tenkančius 15 ct. pakelia beveik iki 23 centų, jei skaitome, kad Kanadoje lietuvių yra 15.000, kaip skaityta sudarant apyskaitą. Mūsų apskaičiavimu jų yra kiek daugiau.

Torontiečiams, tur būt, užteks mūsų priminimo, o renkant naują pranešimą, beabejo išvadoms bus surinkta visi duomenys.

V. St.

Red. pastaba. Šitame "TŽ" Nr. spausdinamas TF įgaliotinės pranešimas primena V. St. dar nežinomą Torontiečių auką, būtent KLMB praaukotą koncerto pajamų dalį — \$140.

Šv. Tėvas prieš komunizmą

Šv. Tėvas paskelbė laisvą pasaulio dvasiškijai, kviesdamas ją visur ir visokiose aplinkybėse drąsiai priešintis komunizmo skelbiamam blogiui ir kovoti su kapitalistinės sistemos piktnaudojimu.

Katalikų bažnyčia, pabrėžia popiežius, nors ir palaiko privačios nuosavybės išsaugojimą, tačiau visuomet skelbė, kad kapitalas ir nuosavybė visada turi būti panaudojamas kaip garmybos priemonės visos visuomenės, bet ne vien privilegijuotųjų, labui. Kapitalas ir nuosavybė turi tarnauti laisvės gynimui ir žmogaus vertės apsau-

gai. Anų abiejų — komunizmo ir kapitalizmo — klaidos žmogiškai atneša baisių vaisių. Dėl to tai dvasininkų pareiga yra platinti bažnyčios visuomeninę doktriną, kuri skelbia visuomeninį teisingumą, būtinumą gerų darbų bei gallestingumo ir rekomenduoja tokią visuomeninę santvarką, kurioje asmuo nebūtų priespaudoje arba neužsidarytų aklam egoizme tik sau gerai tedarant. Katalikų dvasiškija turi būti pirmose eilėse tų, kurie kovoja dėl visuomeninio darnumo ir visų žmonių broliško solidarumo.

Ryžtingi trubadurai Toronte

Praejusį šeštadienį Toronto ir apylinkių lietuviai, Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos dėka, turėjo prošos dar kartą pasigrožėti Iz. Blauzdžiūnaitės - Motekaitienės ir St. Baranasko dainos menu. Abu solistai, berods, trečią kartą vieši Toronte ir čia jau yra spėję susidaryti ryžtingų dainos trubadūrų vardą.

Tremtis neapilestingai palietė visas mūsų lietuviškojo meno šakas. Prislėgti sunkios darbo naštos svetimuose fabrikuose mūsų seni ir labai garbingi žurnalistai ima užmiršti plunksnų, rašytojai vėl skundžiasi, kad fabriky kaminų dūmų suodžių su muzos darosi sunkiai sukalbamos, žymūs dainininkai, iš anapus Atlanto pakėlę sparnus skristi tiesiog į Metropolitano Operą, dėl nebe pirmos jaunystės ima apilsti ir tupia atokiau. Sunku svetimame krašte, kur ir publika svetima ir kritikai sunkiai beuždegami. Geresnės ateities perspektyvos laukia jaunosios kartos, kuri Lietuvoje dar nebuvo spėjusi įkopti į meninių Parnaso aukštumų zenitą ir, turėdama didesnę išteklių jaunatviškos energijos, nežada taip greitai pavargti.

Iz. Blauzdžiūnaitė - Motekaitienė ir St. Baranaskas priklauso mūsų jaunosios kartos atstovų grupei. Iz. Motekaitienė savo pirmuosius dainos žingsnius pradėjo Kauno operoje besikaitaliojančių okupacijų metais. St. Baranaskas tada dar tik mokėsi dainavimo pas operos solistą Joną Būtėną. Ilgi netikėtai prasidėjusios tremties metai jiems abiemis pastatė spygliuotą vielų užtvartą ant gražių perspektyvų tako. Tačiau dainininkai nenusimena ir, nepaisydami sunkių sąlygų,

ryžtingai skinas kelių ateitį. Iš visų mūsų jaunosios kartos dainininkų jie, atrodo, daugiausia dėdą pastangų kopti toliau ir nesustoti pusiaukelėje. Prie jų dar galima būtų priskirti ir Liepą, apie kurį Torontą taip pat pasiekia gražūs atsiliepiimai.

Koncerto programa susidėjo iš dviejų dalių. Pirmoji — buvo skirta lietuvių ir svetimtautių kompozitorių dainoms. St. Baranaskas padainavo Respighi "Miglas", Schumanno "Der arme Peter" ir St. Šimkuso "Pilu stiklėlių". Iz. Blauzdžiūnaitė atliko Dambrausko "Už žaliųjų girių", Sarpoliaus nuotaikingą "Dukružėlę", Rachmaninovo "Pavasari", Brahmsio "Nepavykusią serenadą". Pirmosios dailės užbaigai St. Baranaskas iš antrosios koncerto dalies perkėlė Verdi "Celeste Aida" — Rhadameso ariją iš operos "Aida".

Antroje daly St. Baranaskas išpildė arijas iš Bizet operos "Carmen", Halevy "Žydės", bisui pridėdamas Čaikovskio "Pikų Damos" paskutiniojo paveikslą Hermano dramatinę ariją kortų scenoje "Kas man buitis".

Iz. Motekaitienė savo antrosios dalies pasirodymą pradėjo Verdi "Trubadūru". Toliau sekė iš to paties kompozitoriaus operos "Likimo galia" ir Leoncavallo "Pajacų". Publikai audringai plojant, solistė bisu pasirinko Mozarto "Figaro Vestuves".

Koncerto pabaigą abu solistai apvainikavo torontiešiams jau kartą girdetu meilės duetu iš G. Puccini operos "Madame Butterfly". Bisui buvo sudainuota "Oi berneli vienturti".

Koncerto programa, kaip matome, nebuvo ilga, bet niekas negalėjo skystis ir jos trumpumui. Akomponavo operos dirigentas A. Kučiūnas. Slisų naujas repertuaras pilnai pateisino į juos dedamas viltis. Baranaskas šį kartą įrodė, kad jis gali dainuoti ir kitomis kalbomis — italų ir vokiečių. Tai sveikintinas Baranasko žingsnis. Tiesa, publikai, gal būt, būtų mieliau viską išgirsti lietuvių kalboje, bet neužmirškime, šiaipus Atlanto visi kūriniai dainuojami originalinėse kalbose. Bene didžiausia priežastis mūsų senosios kartos dainininkų nepasisekimo amerikoniškoje publikoje kaip tik ir glūdi nepakankamame svetimų kalbų mokėjime — visas jų repertuaras paruoštas ant lietuviško "liežuvio". Pusę amžiaus dainavus lietuviškai, dabar jiems labai sunku dainos meną įkirsti kitomis kalbomis.

Vertinant abiejų dainininkų pasirodymą meniniu atžvilgiu, reikėtų pradėti nuo Iz. Blauzdžiūnaitės. Jau Lietuvoje ji buvo suspėjusi įsigyti neblogą dainavimo techniką. Balsas pakankamai išlygintas. Laisvai ir užtikrintai imamos viršūnės. Veide nuolatos šviečia lenva šypsena. Dainavimo technikoje ji toji šypsena yra labai svarbus dalykas: ji rodo, kad dainininkas nevaržo fizinio įsitempimo ir forsavimo. Diafragminis dainininkų varginantį spaudimas ir fizinė jėga išjungiama. Dainavimo funkcijas atlieka balsas, o gerai pastatytam balsui visos gaidos yra vienodai lengvos. Žinoma, yra dainininkų, kurie viršūnės plėšia su žvėrišku diafragmos spaudimu. Kartais jie būna net žymūs dainininkai. Tačiau padainavę keletą arijų, jie turi ilsėtis dėl fizinio išvargimo, bijodami "pasipiauti" sekancijų aukštose gaidose, kurioms išreikti jiems reikia ypatingų fizinių pastangų. O žmogaus fizinė galia, deja, ribota. Motekaitienės šypsena yra pakankamas laidas kad ji žengia teisingu keliu. Ilgiau dainuojant jos balse netgi atsiranda didesnis skambumas. Nuovargio nesijaučia. Jos paskutinioji arija iš "Pajacų" praskambėjo lengviau už pirmąsias, nors ji buvo nepalyginamai sunkesnė. Į akis krenta tik perdaug sunkūs atsiliepiimai. Gal būt jie buvo šiame kontinente dažnai besikaitaliojančio klimato ir peršalimų įtaka.

St. Baranaskas, ir turėdamas metos kokybės balsinę medžiagą, vis dar vargsta su dainavimo technikos apvaldymu. Dėl to netenka stebėtis — gerai technikai įgyti reikia ne vienerių ar dviejų metų. Kartais ji pas jį daugiau jaučiama fizinė jėga ir nuovargis bei nepasitiekimas savimi. Vieną iš sunkiausių arijų — Verdi "Aidos" jis perkėlė į pirmą dalį, kad sutryptų "kvapo" kitoms antroje dalyje dainuojamoms arijoms. Viršūnės vis dar perdaug tamsinamos ir jos kartais praskamba silpniau už jo balso vidurį, nors laukinama būtų atvirkščiai. Pagaliau net ir tame viduryje, kada jis atkreipia visą dėmesį

į viršūnes, atsiranda spragų ir ribose — minėtos gaidos išelina netikros ir nepakankamai atremtos. Geriausiai Baranaskui aukštose gaidose sekasi susidoroti su garsu "ė". "Žydės" arijoje visos viršūnės kaip tik baigdavosi "ė" garsais. Todėl ši arija buvo sudainuota be priekaištų. Šalia stebėtina pulkios balsinės medžiagos Baranaskas turi kitą nemaziau svarbią Dievo dovą — stiprų kvėpavimą. Duete "Vai berneli vienturti" jis visą posmą išdainavo vienu atsikvėpimu. Aukštąsias gaidas jis taip pat įstengia "palaikyti", publikai užimdamas kvapą. Iš viso, lyginant jo ankstyvesnius pasirodymus, pastebima pažanga ir tų pačių viršūnių lengvesniam apvaldymui. Solistas dar ryškiai pažangą ir mums tik lieka palinkėti ištvermės ir pasiryžimo. Geras dainavimo mokytojas jam galėtų pagreitinti progresą. Tačiau Italija Baranaskui vis dar nepasiekiamas, nors spaudė jau du kartus buvo rašyta

apie jo pasirodymus išvykti į Italiją. Jūsų korespondentą jis užtikrino, kad tuo tarpu nėra konkrečių galimybių studijoms Italijoje. Tuo reikalu dėjo pastangų viena amerikiečių organizacija. Žinoma, amerikiečiams Baranaskas mažiau rūpi, negu mums, lietuviams. Todėl būtų nepalyginamai tiksliau, jeigu jo tobulinimosi reikalais susidomėtų lietuviškos organizacijos ir lietuviškoji visuomenė. Ir toje pačioje Čikagoje ar New Yorke jau galima surasti gerą dainavimo mokytoją. Nebūtina dainavimo mokslams važiuoti į Italiją. Tenai taip pat yra blogų dainavimo mokytojų. Buvo atvejų, kada jie ir mūsų dainininkams spėjo sugadinti balsus. Be abejo, dainavimo mokslai surišti su didelėmis išlaidomis. Žmogui, kuris turi šeimą, tenka skaitytis su daleriu. Tačiau čia Baranaskui turėtų ateiti į pagalbą lietuviškosios organizacijos ir visuomenė. Bendromis jėgomis galima būtų padengti išlaidas ir sudaryti jam galimybes tobulėti, svetimų miestų fabriky dūmų suodžiuose nepalaikojant jo tikrai didelio ir neeilinio talento.

Vyt. Kastytis.

IŠ LIETUVIŠKOJO PASAULIO

IA VALSTYBĖS

"Lietuvių Žinios", Pittsburgho lietuvių savaitraštis, kurį metų leistas tėvų pranciškonų, vėl sugrąžintas LRK Literatūros Draugijai. Laikraštis keletą savaičių nepasirodė, bet nuo rugsėjo 21 d. vėl eina.

BALFo rinkinio Čikagos gatvėse surinkta \$8.868, Marquette Parke surinkta \$2.157.24, Brighton Parke — 858.71.

Andrulo byloje, surinkus visą eilę dokumentų ir kt. medžiagos, teismas padarė pertrauką.

Dr. Juozas Ūsas, žinomas gerkles — ausų specialistas, po ilgos stemplės vėžio ligos, mirė rugsėjo 23 d. Owensboro, Ky.

Dr. J. J. Elvikas, žinomas širdies ligų gydytojas, staiga mirė nuo širdies smūgio bedirdamas ligoninėje Čikagoje.

VOKIETIJA

VLK pirm. prel. M. Krupavičius išvykęs sveikatos pataisyti į Baden - Badeng, o Tautos Fondo valdytojas prof. J. Kaminskis į Kniebis — Schwarzwaldą.

Vokietijos LB Krašto Valdyba savo įgaliotiniu prancūzų zonai paskyrė adv. J. Šlepetį, o amerikiečių zonai Stp. Vykiną. Pačios valdybos būstinė yra anglų zonoje, Mat, britų zonoje lietuvių tremtinių yra daugiausia. Be to, ten ir sąlygos geresnės. Čia BALF yra išrūpinęs net 7 vokiečių apmokamus tarnautojus. Jie ir yra arba valdybos nariai arba jos pagalbininkai. Be to, nebūtų iš ko jiems gyventi.

Daugumą britų zonos lietuvių sudaro klapėdiečiai. Iš jų į lietuviškąją bendruomenę dedasi net ir tie, kurie anksčiau prie vokiečių lankė. Įsirašė net buvęs direktorius pirmininkas Baldžius.

A. a. kun. Dr. Pramo Petraičio antkapio paminklas Konstanco kapinėse pašventintas kar tu su aa. Albino Katiliaus paminklu.

ŠVEICARIJA

Dr. Jurgio Šaulio rinkiniai Paskutinis mūsų atstovas Šveicarijoje Dr. J. Šaulys yra palikęs gana vertingą Lietuvai liečiančių rankraščių, žemėlapių ir knygų rinkinį, vertinamą bent keliolika tūkstančių dolerių. Rinkinyje yra pavojuje. Vėlonies našlė Mafalda Lugano priemiestyje Suvigilama paliktą vilg rengiasi parduoti, tad rinkinius tektų supakuoti ir sunku būtų rasti vietą, kur juos padėti. Vėlonies duklė Birutė gyvena Bazely, kur turi tarnybą.

BRAZILIJA

Seimo atstovas kalba apie Lietuvą

Vienas iš garsesniųjų S. Paulo kandidatų į Federalinį Seimą yra Dr. Horacio Lafer, kurio tėvai kilę iš Lietuvos — iš Paželvės, Ukmergės apskr.

Rinkimų išvakarėse, į apsilankiusį mokyti. Simą Balkšį atstovas Dr. Lafer šitaip prabilo:

— A, tai tamsta lietuviško laikraščio atstovas! Malonu, malonu! ... Ir mano tėvai gimę ir augę Lietuvoje. Dar vaiku būdamas mėgau klausytis jų pasakojimų apie tų nuostabių šalį, kur žmonės tokie darbštūs ir geri. Mano svajonė buvo pamatyti tuos javaus banguojančius Lietuvos laukus, ošiančius žalius miškus, o tarp jų — mėnesienoj — tviskamčius ežerus; tuos — pavasarį baltus nuo žiedų, vasarą raudonus nuo vyšnių, o rudenį — nuo skanių obuolių, kriaušių ir slyvų lūžtančius sodus... Aš nežinau kokios tos jūsų šienapiūtės ir rūgiapiūtės, kokie tie turgai ir atkaidai, bet mano mama daug kartų pasakojo man apie juos ir, tikiu, kad turi būti nustabūs. Aš jaučiu gilią simpatiją mano tėvų Tėvynei Lietuvai ir esu pasižadėjęs mamą palydėti į jį, kai ji galės važiuoti aplankyti savo gimtąją Paželvę...

Taip motina mokėjo įskiepyti sūnui Lietuvos grožį...

Taip kuriasi lietuviai Brazilijoje

Milda Šaltenytė, gimusi ir augusi Lietuvoje, savo Tėvynę apleidė kaip ir daugelis kitų pabėgėlių jau karo pabaigoje, kada į Lietuvą vėl ėmė veržtis rusai. Gyveno Vokietijoje, Anglijoje, o iš ten pp. Čiuvinskai parsikvietė į Braziliją. Atvyko 1948 m. rugpiūčio 24 d. ir tuojau, nenorėdama būti našta motinai ir patėviui, stojo dirbti svetimų kalbų sekretore vieno S. Paulo valstybės patarėjo raštinėje. Netrukus metėsi į būrinį, dirbo įvairiose prekybos bendrovėse, vis kildama ir alga ir tarnybos laipsniu. Prieš metus laiko amerikiečių kompanijoj "Indiana" dirbo pardavėja, o nuo š. m. liepos 1 d. — askirta šios kompanijos moterų tarnybos direktore su alga apie 10.000 kruzeirų ir nuosimčiais. S. B.

"Tėviškes žiburias" galima užsisakyti metų galo nelaukiant!

IŠ PAVERGTOS TĖVYNĖS

DABARTINIAI LIETUVOS VIEŠPACIAI

LKP(b) CENTRO KOMITETAS

Pirmasis gen. sekretorius Antanas Sniečkus. Kiti yra: Aleksandr Stepanovič Trofimov, Eduard Osipovič Ozarski ir Vl. Niunka. Sekretoriai pavad. yra Moskvė ir Petrov.

Sekretorius kadry reikalams — Daniel Jemidovič Šupikov. Sekretoriaus padėjėjas pramonės reikalams — Tirkunov, statybos reikalams — Sičkarčuk, degalų energijos r. — Ivan Salov.

Žemės ūkio reikalams direktorius — Bobryšev. Jis privatus ūkius organizuoja į kolchozus.

Švietimo direktorė drg. Zalučkaitė — faktiškasis švietimo ministeris ir viso mokymo darbo kontrolierius.

Skyrių vedėjai — Čistiakovas, Varaševič, Ivanova, Žukovsky, Polosenenko, Lysin, Kozlovsky. Tai faktiškieji Lietuvos ministerijų valdytojai.

Leontiev — "partorgas" — partijos organizatorius, į šį postą paskirtas neseniai.

Komjaunimo — komsomolo reikalai tvarkomi specialaus komsomolo centro komiteto, kuris subordinuotas LKP(b) centro komitetui. Šios organizacijos vadovų eilėse yra: drgugai — Kulakov, Kaplan, Malyšev, Šumalova ir tt.

LTSR AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PREZIDIUMAS

Aukščiausioji LTSR taryba, t. y. okupuotosios Lietuvos "parlamentui", vadovauja jos prezidiumas. Justas Ignatievič Paleckis yra jos pirmininkas — prezidentas. Stasys Ignatievič Pupeikis, yra tarybos sekretorius. Jis 1941 m. asmeniškai dalyvavo lietuvių deportacijose. Jų abiejų parašai visadą dedami po "partijos ir vyriausybės" nutarimais.

LTSR MINISTRŲ TARYBA

Mečys Aleksandrovič Gedvilas ministerių tarybos pirmininkas. Drauge jis yra LTSR aukščiausios tarybos ir TSRS aukščiausios tarybos narys. Ministrų taryboje jau vadovauja iš Kremliaus atsiųstas "pirmininko pavaduotojas" draugas Vassily Ilijč Pitarsio, 51 metų amžiaus. LTSR ir TSRS tautybių tarybos narys atstovaujantis ten lietuvius. Greita jo veikla ir draugai Aleksandr Petrovič Sokolov, Dimitrij Aleksejevič Mamajev. Naujos vedėjas.

Mūsų ir Nemunėlio krantuos

(IS 1944 m. PRISIMINIMŲ)

Dvi švilpnės — vienas tonas, tai Berlynas ir Maskva. Viens raudonas kaip šetonas, kitas rudas kaip šuva.

GEGUŽIS tikrai dieviškai pražudo savo stebuklingu grožiu. Tik mano Tėvyneje gegužis toks pasakiškas ir svaigulingas. Norisi taip gyventi amžinai, juntant laisvos Lietuvos miškų ošimą ir stebuklingojo gegužio grožio pasaką...

Tik šis gegužis man šaltas. Aš be namų, nors savaime krašte. Ne aš vienas, o tūkstančiai lietuvių slapstosi, nenorėdami pakliūti į rudojo "išvaduotojo" letenas. Rudasis siunta dėl mūsų gerai organizuotos rezistencinės kovos, dėl mobilizacinių nesekmių, o ypač dėl frontų brąškėjimo. Pajuto Rudasis, kad jis nėra dievas ir kad jo svajonės sukurti naują pasaulį ant germaniško "uebermenscho" pagrindų liko paženklintos griuvėsiais ir milijonais aukų.

Ir taip nuslinko, nuvyto gegužis Tėvyinės laukuose be romantikos, meilės, o nuolatinis budėjimas tik prasiėjo.

O birželis ypatingai šiltas ir gražus. Rodos, nori lenktyniauti su gegužiu. Jau girdisi sunkioji artilerija fronte. Atslenka dar baisesnis "išvaduotojas" Raudonasis, kurio apetitas yra nemažesnis "atnaujinti" pasaulį, jau carų istorijoj pradėtas. Kas bus? Klaušimas sustingo visų veiduose. O taip gaila žydinčios Tėvyinės, taip gaila javaus linguojančių laukų. Dauguma ryžtasi trauktis į Vakarus, jei raudonasis kels koją artyn. Nusiminime ir slaube prabėga birželis. O patrankų gaudimas artėja ir artėja. Kiekvienas jų sudundėjimas degina visą ir kelia tą patį klausimą "Kas bus?"

Liepos mėnėsis sunkus. Nepastebimai bėga dienos ir naktys

Winnipeg, Man.

Winnipeg lietuvių šeštadieninė mokykla

Prieš visuotiną tėvų susirinkimą, kuris įvyko 1950 m. spalio 1 d. Šv. Povilo kolegijos patalpose, įvyko mokyklos tėvų komiteto posėdis, kuriame, vadovaujant pirmininkui p. J. Malinauskui, svarstyta mokyklos padėtis, jos išlaikymas, pasitarta dėl dėsčios medžiagos, vadovėlių ir pačios tvarkos. Buvo nutarta kviešti visų draugijų atstovus ir pasiūlyti visuotinam susirinkimui kelti būtiną priimtą dėl mokyklos priklausomumo rezoliuciją, būtent: Winnipeg lietuvių šeštadieninė mokykla turibūt vadovaujama ir administruojama tėvų komiteto, išrinkto vieniems mokslo metams ir šelpiama vietos Winniepego lietuvių organizacijų.

Visuotinas susirinkimas įvyko tuojau po sumos tose pačiose patalpose, dalyvaujant mokinių tėvams, mokytojams ir organizacijų atstovams. Susirinkimą atidarė tėvų komiteto pirmininkas p. J. Malinauskas, priteikdamas dienotvarkę. Sekretoriauti buvo paskiriamas mokyklos vedėjas p. S. Ramančauskas.

Pirmininkas padarė išsamų pranešimą, nupiešdamas aiškų mokyklos įsteigimo vaizdą, apibūdindamas nuveiktus darbus ir galiausiai pareikšdamas gilią padėką organizacijoms ir atskirtiems asmenims prisidėjusiems prie mokyklos išlaikymo. Toliau sekė išdėtinio p. V. Kriščiūno pranešimas, kuris buvo orimtas be patalų. Tarė žodį tėvas Barnabas Mikalauskas, OFM, pabrėždamas šalia tautinių ir religinių motyvų, liečiančių mokyklą. Diskusijoje kalbėjo p. J. Šmaizys, p. P. Matulionis, p. S. Bujokas, p. Jurgis Račys ir p. Vincas Januška. Pilnai visiems pasisakius ir

išsiaiškinus buvo prieita ir vienbalsiai priimta, kad mokykla vadinasi: "Winnipeg lietuvių šeštadieninė mokykla". Priklausanti tėvų komitetui ir šelpiama vietos lietuvių organizacijų. Susirinkimui pasiūlius kandidatus, buvo išrinktas sekančios sešatoto tėvų komitetas: J. Malinauskas, V. Januška, V. Kriščiūnas, V. Zavadskienė ir S. Bujokas. Koresp.

— Virkutis pirkto farmą Fir, dale rajone, kur bus Vaškevičiaus kaimynas.

— Vietos didesnėse skerdyklose darbininkams pakeltas atlyginimas 7,4%. Profesinės sąjungos sutarė pasirašė 2 metų. Sutartyje numatyta kelti atlyginimą, jeigu pragyvenimo indeksas didės. Taip pat darbininkai išdirbę skerdykloje 15 m. vyrai ir 20 m. moterys gauna 3 sav. apmokamų atostogų. Nuo 1951 m. rugpiūčio 1 d. darbininkams automatiškai pakeliamas atlyginimai 3 centais.

— Paskutiniu laiku miesto įmonėse jaučiama darbininkų stoka. Kiekvieną dieną anglų laikraščiai pilni skelbimų ieškančių darbininkų įvairiems darbams.

— Naujokų ėmimo propagandos dienomis mieste pasirodė Šermano tankai, kuriuos leidžiama laisvai apžiūrėti susirūstintam su jų konstrukcija, tačiau gyventojų susidomėjimas nėra didelis.

Delhi, Ont.

Lietuvių Draugiškos Pagalbos Klubas spalio 14 d., šeštadienį, klubo name Hawtry rengia

Linksmą balių ir šokių

Šokiams grieš gera muzika. Bus šiltų ir šaltų gėrimų ir skanių užkandžių.

Pradžia 7 val. vak.

Prašome vietos ir tolimesnius svečius atsilankyti ir linksmintis vakarą. Parengimų komisija.

IRO "Auklėjimo programa"

Dabar mes nuolat girdime reiškimą susirūpinimą dėl didėlių pastangomis sukurtu lietuviškų mokyklų tinklo Vokietijoje išdraskymo naujai pertvarkant tremtinių gyvenimo sąlygas, juos suskirstant į emigruojančius, negalėjančius emigruoti ir įjungiamus į vokiečių ūkį ir pagaliau negalėjančius emigruoti dėl nesveikatos ar senatvės ir liekančius dar IRO globoje. Šiuo reikalu yra įdomus dokumentas dabar paskelbtas Eltos biuletenyje. Tai dar balandžio 4 d. IRO gener. direktoriaus pavad. Myer Cohen instrukcija, prisiųsta amerikiečių zonos Vokietijoje IRO direktoriui p. Ryan:

1950 m. balandžio 4 d.

Brangus p. Ryan,

Auklėjimo programa po 1950 m. birželio mėn. 30 d.

Laikinas įsakymas Nr. 83 apibrėžia organizacijos nusistatytą veikimo kryptį, laiduojančią, kad pagrindinis auklėjimas yra išplėstas pabėgėliams ir išvėntintiems asmenims. Tačiau nuo 1950 m. birželio mėn. 30 d. kada aprūpinimas ir išlaikymas bus nutrauktas tiems asmenims, kurių įkurdinimas negalės būti užbaigtas iki IRO veiklos pabaigos, dabar yra būtina kuo rūpestingiausiai nustatyti, kurių asmenų auklėjimą IRO tęs po šios datos. Į šią grupę įeina asmenys skirstytini į keturias kategorijas:

1. Vaikai šeimų ne IRO kontroliuojamose lageriuose

Yra aišku, kad organizacija neturės galimybės tęsti auklėjimą tos grupės vaikų po birželio mėn. 30 d. Kadangi tie asmenys yra įkurdinami Vokietijoje, yra esminis reikalas, kad jų vaikai lankytų vietines vokiečių mokyklas. Jokia būdu nesuprantamas kai kurių tėvų noras mokyti vaikus gimtosios kalbos vietinėse mokyklose, kurios turi savo praktikuojamą auklėjimą. Po birželio mėn. 30 d. IRO jokia būdu negalės rūpintis auklėjimu tos grupės ir suinteresuotos, tautinės grupės turi būti painformuotos, kad minėtu reikalu tvarkytųsi patys tėvai.

2. Vaikai IRO lageriuose, kuriuos išlaiko organizacijos centrai

IRO tęs auklėjimo programą tuose lageriuose. Tos šeimos,

kurioms savo vaikus norės siųsti į vietines mokyklas, galės tai daryti, bet mokyklos kitiems vaikams veiks pačiuose lageriuose.

3. Vaikai pereinamosese lageriuose

Kadangi laiko tarpas, kurį šeimos tuose lageriuose praleis, bus labai įvairus daugeliu atvejų labai trumpas, negali būti sudarytas pastovus auklėjimo planas. Auklėjimo programa, atsižvelgiant į vietines sąlygas, turi būti nustatyta kiekvienoje arejoje, kad vaikų auklėjimas nenukentėtų. Stūlytina, pavyzdžiui, kad šis laikas būtų išnaudotas pakartojimui išeltų dalykų ir paruošiant gyvenimui naujame krašte. Tačiau jokia pastovi auklėjimo programa nenustatoma.

4. Universitetų studentai

Aplinkraštis, šalpos reikalu IRO — HCM — WEL — 51 nurodo organizacijos galutiną nusistatymą universitetų studentų atžvilgiu ir įspėja juos, kad negali laukti jokios materialinės paramos po 1950 birželio mėn. 30 d. Tačiau Vokietijoje yra galimybės, kad Auklėjimo Komisija prie Aukštųjų Komisijų įstaigos galės padėti išimtiniais atvejais tiems studentams, kuriems įgytas mokslų laipsnis sudarys geresnes sąlygas įsijungti į vietinį ūkį. Atitinkami valdininkai yra įpareigoti pranešti visus tokius atvejus Auklėjimo Komisijai prie Aukštųjų Komisijų įstaigos, rekomenduojant tuos atvejus, kur pagalba yra būtina reikalinga.

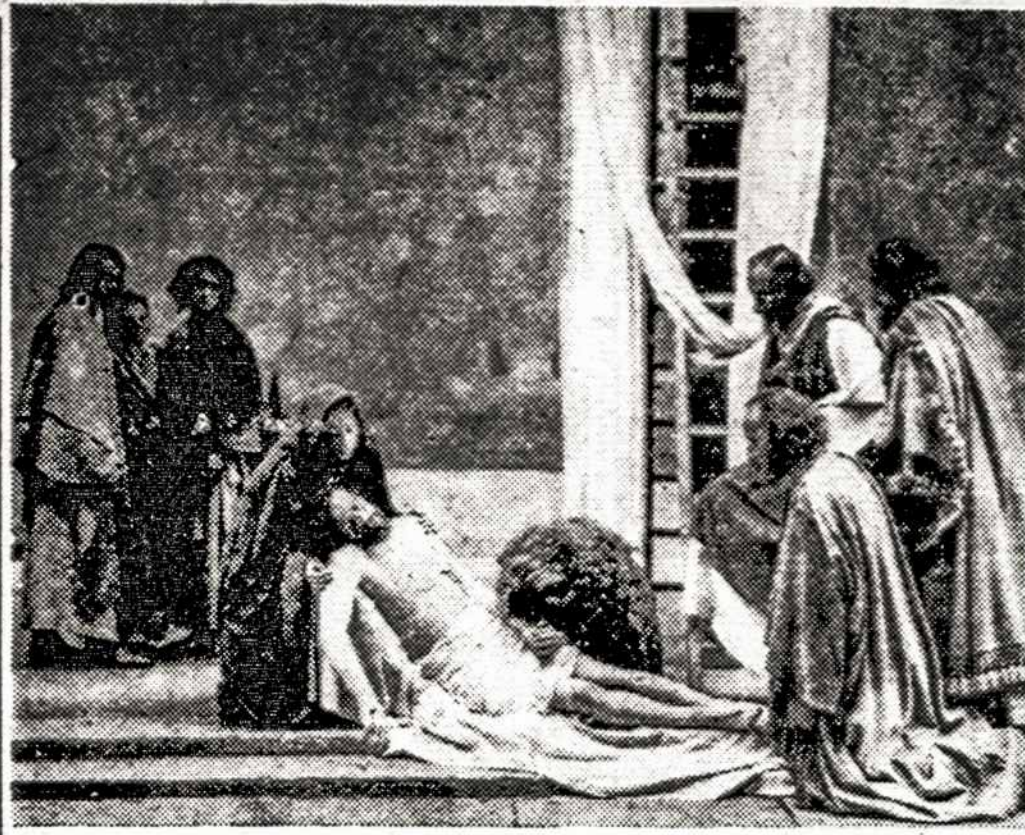
Myer Cohen

Assistant Director General Health, Care and Maintenance.

Domisi gydytojai tremtiniais

"The Ensign" iš medicinskių sluoksnių Otavoje patyręs, kad Kanadai esą reikalinga dar 2.000 gydytojų. Dėl to esą galvojama panaudoti medicinos personalą, esantį IRO žinioje tremtyje. Tokių gydytojų išleidimo reikalus priklauso provincijų Gydytojų kolegijoms ir federalinei medicinos tarybai. Tremtinių gydytojus esą galvojama panaudoti provincijos reikalams. Iš IRO esą patirta, kad tremtiniai gydytojai sutiktų dirbti visur, kur jie būtų reikalingi ir naudingi.

Iš tų pačių sluoksnių "TE"

Kristaus nuėmimas nuo kryžiaus

Vaidas iš garsiųjų Kristaus ka nčių vaidinimų Oberammergau

Kompozitorius Miaskovskis

Rugpjūčio pradžioje, Maskvos radijo pranešimu mūręs "pasizymėjęs Sovietų liaudies artistas ir Muzikos darbuotojas" Mykolas Jakovlevičius Miaskovskis, gimęs prieš 69 m., caro armijos inžinieriaus šeimoje. Lankydams Caro Karo mokyklą, Miaskovskis kartu lankė konservatoriją. Baigęs karo mokyklą, buvo pasiūstas į provinciją atlikti stažą, bet netrukus grąžintas į Maskvą, visu stropumu puolėsi tėti toliau muzikos studijų. 1906 metais jis pasitraukęs iš karinės tarnybos ir mokėsis Petrapilio konservatorijoje pas Rimski-Korsakovą, Glazunovą ir Liadovą. Kontrapunktą, fugą ir harmoniją, pasikūtinisiais metais, jis studijavęs pas žymųjį latvių profesorių muziką Juozą Vitolį. 1911 m. konservatoriją užbaigė. Revoliucija rado jį kariuomenėje, ir sovietų nekrologas tvirtina jį buvus jau tada "radikalios galvosenos". Toline prieš karui baigiantis buvo sunkiai susir-

gęs ir tada parvežtas atgal Petrapilį. Prie bolševikų jis džiaugėsis valdžios aukštais postais. Ir kurdamas jis vis pagarin davęs Stalingą ir Kolchozų. 12-tą simfoniją — "Kolchozo simfonija", jis sukūrė 1931 metais, kada Rusijoje siautė dėlto didžiausias badas. 1941 metais, Miaskovskis gavo "Stalino muzikos premiją" už 22 simfoniją. Tūlas Alexei A. Ikonnikovas, rašydamas jo nekrologą, šitaip keistai samprotavo — "Miaskovskis, nors būdamas senosios kartos kompozitorius, visai teisėtai galėtų būti priskirtas prie jaunųjų grupės, kuriančios tikrąjį Socializmo Meną!" Tačiau, nežiūrint to, permai Miaskovskis, kartu su visais kitais didžiaisiais Rusijos muzikais, buvo visų išmanančių partijos žiauriai išbartas už "per didelį formalizmą, per gausias antilaudiškas tendencijas", kažkokį kapitalistinių raugu atsiduodantį simbolizmą ir perdėtą pesimizmą". Bet Miaskovskis partijos atsispašė, po jo ir visi kiti — juk tai privadoma norintiems egzistuoti "bėklasine bendruomenėje".

Lietuviams Miaskovskis mažai žinomas. Tačiau į pasaulį jau buvo spėjęs prasimušti; nors ir per geležinę uždangą. Beje, jo vardu Amerikos vyriausybė buvo įteiktas griežtas protestas dėl Holivudo filmo "Anapus Geležinės Uždangos", muzikiniame fone panaudojimo ir jo kūrybos. Amerikoje dažniau grojamos jo Antroji ir Penktoji simfonijos. Amerikiečių muzikos kritikas Gilman vadina jas "Absoliutinės Muzikos pavaldžiais". Jis jas giria dėl jų

— PRAHA. — Čekoslovakijos vyriausybė ruošiasi konfiskuoti visus bažnytinis turtus bei brangenybes — meno relikvijas, paveikslus, bibliotekas ir pan.

Kristaus karto bazilika

Kaip esame minėję, Apaštališkasis Delegatas Palestinoje Mons. Testa ėmėsi iniciatyvos suburti visos krikščioniškos Jeruzalės ir Šv. Žemės bendruomenes, kad bendromis jėgomis pastatytų naują Kristaus grabo baziliką, nes dabartinė yra begriūnanti. Atrodo tačiau, kad Mons. Testa pastangos, bent tuo tarpu neduos rezultatų. Bazilikos statybai pasipriešino graikų schizmatikų ir musulmonų atstovai. Pirmieji priešingi, kadangi bazilikos projektas jiems nepriimtinas ir kadangi vykdyt statybą būtų sugriauti du jų vienuolynai. Muzulmonai priešingi, kadangi pagal naują bazilikos projektą, turėtų būti nugriauta viena netoliese esanti moshėja.

Kanadoje mažoka advokatų

Kanados Advokatų S-ga apskaičiavo, kad šiuo metu aktyvių advokatų Kanadoje yra 8.059. Tai yra mažiausias skaičius advokatų nuo 1909 m., apskaičiuojant, kiek tenka 1 advokatui gyventojui.

Vienas trečdalis advokatų yra Toronte ir Montrealyje.

Vienam advokatui visoje Kanadoje vidutiniškai tenka 1681 gyventojas. JAV 1 advokatas aptarnauja 862 gyventojus. Advokatų tarpe yra 113 moterų, kurių du trečdaliai praktikuoja Ontario provincijoje.

Kanadoje advokatai mėgsta dirbti susijungę ir draugijas, tuo tarpu JAV advokatai praktikuoja pavieniui. Kanadoje advokatai mėgsta mažesnius miestelius, turinčius mažiau 2500 gyventojų. Tokiose vietose proporcingai jų yra daugiau, kaip didesniuose miestuose.

REDAKCIJAI PRISIŪSTA

Ateitis, Nr. 6 (18) Rugsėjo mėn. 1950 m., 24 psl. Rašo St. Yla, St. Barzdukas, S. Kolupaila, Nelė Mazalaitė-Krūminienė, Kun. V. Dielninkaitis ir kt. Yra eilraščių, skyriaus mergaitės, jauniems apžvalga, sportas, kreivo, s šypsenos, 14 iliustracijų.

taip "mielo paprastumo, spontaniškumo kartu, ir tų puikių rusiškų, taip skoningų melodijų".

Ir 20 šimtmečio egzistuoja toks barbarizmas, kad partijos postuose susimetę išsigimėliai, ne tik doko pasaulio politinę struktūrą, bet drįsta prievartauti ir genijus! Ir dar kaltinti juos pesimizmu! Alm.

PAULIUS JURKUS

BALADĖ

(Ištrauka iš poemos "Juodvarniai")

—Mėnuo scrulužę vedė
Pirmą pavasarėlį,
Saulužė atsiskyrė,
Aušrinę pamylėjo...
Liaudies daina.

Tada dievai jauni dar buvo.
Gyveno didelių dvaruose,
Ir žarstė aukso, perlų krūvą.
Ir maudė vyno ežerus.

Ir pasikinkę marių vėją
Dundėjo jie žvaigždžių takais,
Turtus ir meilę pažadėję
Po žemės dukterų langais.

Mėnulis jaunas garbanotas,
Su savo vežimu laikiu,
Slapta palikęs salę puotos,
Išdūmė paganytį adų.

Mėnulis buvo jau sumainęs
Su saule aukso žiedelius,
Ir jau girdėjo naktys žvaizdes
Jo meilės kuždesius tylūs.

Ant ankšto kalno pasikėlė
Ir žvalgos vakaro baruos,
Praskleidęs pilkšvą debesėlį,
Kaip žvaigždės maudos ežerus.

Kas ten už debesėlio plausto
Jau velkas marškiniais ilgais
Ir prieš mėnulį jauną varstą,
Ir veidą užskleidžia plaukais?

Ak, tai pabudusi Aušrinė
Šukuoja aukso spinduliais
Ir tuoj padangę pirmutinę
Ji savo drabužius išskleis.

Mėnulis akmenų pririto
Ir statė rūmus mylimai, —
Šypojosiai kalnai granito,
Upeliai juokėsi žemai.

Išpošė rūmus, išdabino,
Įdėjo ažuolo grindis,
Išklojo sienas drobe lino
Ir laukė jos, džiaugsmu spindis.

Ir veltui saulė auksaplaukė
Raselėm prausėsi akis,
Nuraudusi prie skliauto laukė,
Kada mėnulis aplankys.

Perkūnas, senis tuoj suprato,
Kodėl mėnulis neramus,

Padėkos Diena

Praeitą pirmadienį atšventėme vad. Padėkos dieną. Lietuvoje tai nebuvo įprasta šventė, nors jau buvo bandoma ją įvesti. Iš esmės tai Derliaus šventė, per kurią dėkoma Dievui už praėjusios vasaros dovanas. Į Amerikos žemyną padėkos dienos paprotį atnešė anglai ir, kiek žinoma, pirmą kartą jį bu-

Kodėl kasnak, kai nieks nemato,
Išdunda į kalnų namus.
Supykęs ir dantis sukandęs.
Žaibus galando į uolas,
Drebėjo net kalnų grandys.
Eglynai plėšėsi kudlas.

Mėnuli, tu šaunus jauniki.
Užteks tau kuždesių švelnių.
Nuo kalno paskubom rangykis.

Ir dumk už mylių devynių.

Kasas išdrakiusi Aušrinė,
Užlysi už kalnų kupros, —
Jau dunda karieta ugninė, —
Žaibai palangėj tau pagrosi!

Tačiau linksma Aušrinė šaipos.

Mėnulis glaudžiasi ramus,
Perkūnas išgaugstus žaibus
Jūžės trenkia į namus.

Nusijuokė kalnų grandys,
Pušynai plyšo iš juokų.
Mėnulis spruko išsigandęs
Ir gaubėsi debesų pulku.

Priskridęs ežerą pažūri:
Jo veidas perskeltas pusiau.
Ir išsigandęs jis nukūrė
Į kalnus pasislėpti giliau.

Aušrinė kalno atsilėjęs,
Dar taisės likučius kasų.
Jai ašarų upeliai liejos...
Pakilti dangų jai baisu.

Ir nuo tada, ar austa rytas,
Ar nakčiai gūžiasi kalnai, —
Mėnulis veidas padalytas
Į žemę šypsoji liūdnei.

Ir skuba pamieškė Aušrinė,
Bijodama nakties tamsos,
Ir verkdama kasų šilkinų,
Kalnų šešėlyje kumsos.

Ir nuo tada žaibai sulūžę
Nusminga degdami žemyn, —
Ir dreba kalnai susigužę, —
Mėnulis sprunka debesin.

Iš tos prazilusios gadynės
Beliko urvas nebylys,
Ir naktį laukia nusimines,
Gal mėnuo nejučia užklys.

neramiojo klausimo sprendime. Gyvenu pas ūkininką. Jis tvirtai pasiryžo trauktis į Žemaitiją. Jam pritaria dauguma kaimynų. Paspila pirmieji pabėgėliai iš Zarasų ir Utenos. Vaidas šiuropas Kaimas nebežiūri nei vasaros darbų. Slenka vilkstinės gurguolių per kaimą, kurias lydi su ašaromis ir atsidūsėjimais. "Juk, gal būt, rytoj ir aš sėdėsiu ant tokio pat pabėgėlio vežimo", ne vienas pagalvoja. Per kaimą, rodos, slenka maras: nei dainos, nei linksmesnio žodžio, nei vasaros darbų laukuose.

Sekmadienis. Ūkininkas kinko arklius traukimuisi. Žmona klykia pakuodama daiktus. Viskas slysti iš rankų. Aš nusprendęs likti. Pradedami organizuoti partizanai. Išėinu su ūkininku Petru į lauką. Jis nori gal paskutinį kartą pažvelgti į banguojančius jonus, kurie šiais metais tokie našūs. Laukas kvepia medumi ir duona, kuri nejučia, kad svetimo bus valgoma. "Ne", sušunka Petras ir skubiais žingsniais bėga prie tvartų, iš kurių ištraukia puikų šautuvą. "Einam", ir be žodžio atsirandame partizanų būstinėje.

Budžių štabe K. miestely. Telefoninis ryšys su gretimais štabais nuolatinis. Ryta krinta Kupiškis, vakare Skapiškio partizanai susiduria su priešu, pasitraukdami Pasvalio kryptimi. Naktis nerami. Mūsų gurguolė paruošta. Bataliono vado duotas įsakymas tarp K. ir Vabalninko susidūrus su priešu trauktis į Pasvalį. Šambina Pandėlio štabas, nes tarp Rokiškio ir Pandėlio įvyko partizanų su bolševikais susidūrimas, kuris brangiai liko apmąstytas krauju. Jie traukiasi Popilys — Biržai. Vidurnaktį skambina Alizava, kad jų žvaigai priešo pirmus dalinius pastebėjo už 6 km. Jie nusprendė trauktis pas mus. Gaunamas vado įsakymas, kad skubiai trauktis su Alizava į Melniūnų kaimą prie Vabalninko, kur prisijungs apylinkės partizanai. Austant pasiekiam Melniūnų. Vyrų nuotaka gera, visi laukia pirmo susidūrimo su priešu. Vabalninke nei "gyvos dušios". Ramu, tylu, kaip kapinėse. Gyventojai pasitraukę į Pasvalį.

Pasvalys. Tikra karo stovykla. Virš tūkstančio partizanų. Kėletas vokiečių pionierių sprogina geležinkelį. Stotyje dega

raudonojo kryžiaus ženklais pažymėtas ešalonas. Gaunamas pranešimas iš Joniškėlio štabo, kuris prašosi paramos. Visi traukiame į Linkuvą. O čia prisijungia dar keli šimtai vyrų. Sudaromas bendras štabas. Į Joniškėlį pasiunčiamos trys kuopos. Vyktame. Po trumpo susirėmimo su priešo kavalerija, įžygiuojam į išmirusį miestelį. Mūsų nuotaka pragiedrėja. Be nuostolių, o priešas neteko 20 užmuštais. Praturtėjam ginklais ir mūsų ryšininkai su štabu praveda sunkių lauko kabelių, laimėję iš bolševikų. Gaunama paramos dar 2 kuopos ir įsakymas žygiuoti į Pumpėnus. Pumpėnus paima be kovos. Ryta gaunamos aljarmuojančios žinios iš Pumpėnų, kad susidūrė su priešo artilerija ir šarvuotais. Keletas vyrų užmušta ir sužeista. Partizanai laimingai pasiekia Joniškėlį. Gaunamas įsakymas trauktis į Linkuvą. Apie 600 vyrų su nemaža gurguole anksti rytą pajuda iš Joniškėlio. Tylu, ramu. Jokio vėjelio. Rimtės neardo joks garasas. Vyrų taip pat tyli. Visus slegia bendras sunkus likimas. Keli baidūs sprogimai ir garas "urai". Prasideda kietos ir šaltų ginklų kautynės. Meš pakliuvome į gerai paruoštas priešo pasalas, kuris praleido mūsų žvalgus, kad padarius didesnį smūgį branduoliui. Kelias užverčiamas sudaužytom gurguolėm ir užmuštais arkliais. Susiduriame su priešu akis į akį. Vyksta kietos kautynės, kurios mums brangiai kainavo. Keliolika užmuštų ir atskirta dalis gurguolės su amunicija. Keletas sužeistųjų pasilimama. Pasiekiam Linkuvą priešu persekiojant. Linkuvoje nusprendžiama trauktis į Žemaitiją. Linkuvos partizanai liekasi ginti mūsų užnugarį Linkuvoje. Jų pasiryžimas mums palengvino pasitraukimą. Jie liko priešo šarvuotųjų sunkokai sunaikinti.

Bet... ir tas sunkusis bet, mums į Žemaitiją nepavyko pralysti organizuoti, nes priešo šarvuotųjų kelias liko atkirsas. Nusprendžiam trauktis per Skaistkalnę į Biržų girį. Ir vėl tas bet — mums kelią pastoja latvių partizanai, reikalaujant padėti ginklus arba jungtis į reguliarią kariuomenę. Po smarkaus ginčo žodžiais, nevengiant pademonstruoti pistoletais, nusprendžiam trauktis į Saločius. Mūsų žvaigai visur susiduria su priešo žvalgais. Laimingai pasiekiam Pasvaliečių kaimą. Padėtis yra sunki. Biržuose

apsupti vokiečiai. Saločiai laisvi. Pabiržė ir Pasvalys jau prieš rankose. Yra vienas kelias į Biržų girį tik per Latviją. Iš čia pavieniui be gurguolės pasitraukia į Biržų girį virš šimto partizanų. Jų likimas nežinomas.

Vakare į mūsų štabą Pasvaliečiuose atvyksta vokiečių pulk. Walter, kuris siūlo mums paramos 1 pėstininkų bat. vokiečių, artilerijos, šarvuotųjų, 1 latvių ir 1 vengrų batalionus. Jis prašo padėti sulaužyti Pabiržės žiedą ir susijungus su Biržais trauktis į Latviją. Pasiūlymas priimamas, nes mūsų tikslas yra pasiekti Biržų girį.

Išsidėstom ant Mūšos kranto. Latviai, vengrai, lietuviai, vokiečiai. Pleninėje štabas ir artilerijos sekykla. Jau 11 val. pasirodo priešas nuo Pasvalio Saločiuose. Prasideda kautynės. Artilerija ir kulkosvaidžiai be paliovos čiuaba. Kaunamės gerai išrėngtus pilno profilio apkasuos. Nuotaka gera. Bet... vengrai be perspėjimo "nusiima", pamatę iš dešinio sparno priešo supimą. Po 8 val. kautynių pleninėje įvyksta trumpas posėdis tik jau lietuvių ir vokiečių vadų. Padėtis yra sunki, nes artilerija nutilo, šarvuotieji iš rikiuotės išvesti, o esam visiškai mažam žiede, kuris palengva spaudžiasi. "Mes versimės per Mūšos tiltą, o jūs atsisveikindami su savo tėvyne nors 10 minučių laiduokite mūsų užnugarį", trumpas vokiečių vado sprendimas. Prasidėjo pragaraiška ugnis. Priešas jau pasiekė kairiojo sparno apkasus ir prasidėjo šalios kautynės vyras prieš vyrą. Vokiečiai granatomis ir automatais, mūsų kulkosvaidžių palaikomi prasiveržia per tiltą. Duodamas skubus įsakymas trauktis į Latviją. Po trumpo susidūrimo su priešu kelias laisvas ir tik apie 30 vyrų pasiekiam Latviją, kur teko daug sunkių ir kietų bandymų išnešti. O laisvą pasaulį esame vos 8 pasiekę. Kur kiti, koks jų likimas? Gal kada nors paaiškės. Jų didelė dalis išlisi Pumpėnų, Joniškėlio, Saločių ir Latvijos laukuose. Dar Bauskėj teko išgirsti, kad po Saločių kautynių apie 20 vyrų nuogai išengtų buvo bolševikų sušaudyti Saločių aikštėj ir jų išniekinti lavonai laikomi keletą dienų.

Ramutis.

vo švenčiama 1578 m. Newfoundland. Tik tada buvo dėkota Dievui dar ne už derlių, bet už laimingą perplaukimą Atlanto. Dabartine prasme padėkos diena pradėta iškilmingai švęsti šiame kontinente 17 amž. Tik ilgai dar nebuvo nustatyta, kada ji švenčiama. Tik 1863 m. JAV tam buvo parinktas lapkričio mėn. paskutinis ketvirtadienis.

Kanada tvarkingai Padėkos dieną švenčia nuo 1897 m. Tais metais buvo švenčiama lapkričio 6 d., o vėliau kasmet nustatoma vyriausybės, parenkama kuri nors spalio mėn. diena. Ji švenčiama su pamaldom, bažnyčias išpuošiant rudens lapų vainikais ir derliaus vaisius išstatius prieš bažnyčias.

Pagal anglų papročius Padėkos diena yra šeimos šventė. Jos proga atskirai gyveną šeimos nariai susirenka bendrām tradiciniam pietums, kuriuose įngiamasi patiekti kuo daugiau naujojo derliaus patiekalų. Centre būna kalakutas, kuris yra pasidarys net šios šventės simboliu.

Nauja Maironio lyrikos laida

Romų pradedama spausdinti nauja Maironio lyrikos laida. Leidinį parengė poetas B. Brazdionis. Leidžia žinomas lietuviškos knygos mecenatas kun. kleb. P. Juras.

— NAUJORKAS. — Vietos katalikai spalio 22 d. švęs 100 metų sukaktį kaip buvusi vyskupystė pakelta į arkivyskupystę.

Iš plataus pasaulio

Nori pakelti svoro kursą

D. Britanija paskelbė, kad nuo to meto, kai buvo nuvertintas svaras, jos aukso ir dolerių atsargos pakilo daugiau kaip dvigubai. Kai svaras nuo \$4.03 buvo nuvertintas iki \$2.80, D. Britanijos atsargos tesiekė \$1.340.000.000, o dabar jau siekia \$2.756.000.000. Pastaraisiais mėnesiais dolerių atsargos vis auga. Dėl to finansininkų ir spaudos sluoksniuose kalbama, kad vyriausybė svoro vertę pakels bent 10% — iki \$3.08.

Manoma, kad su tuo turi ryšio ir D. Britanijos finansų ministerio kelionė į JAV, nors oficialiai jis vyksta derėtis dėl pažadėtos paramos ginklavinimui.

D. Britanijos vyriausybė dolerio atsargas taip stengiasi padidinti, kad paskelbė pasaulio prekybos istorijoje dar veik negirdėtą dalyką, būtent visoms eksporto firmoms pažadėjo padengti 50% nuostolių už eksportą į dolerio kraštus.

Streikas Austrijoje nepasisekė

Komunistų organizuotas generalinis streikas, reikalaujant 20% priedo prie atlyginimo, nepavyko, nors Vienos rusų sektoriuje jis buvo labai remiamas. Daugumas darbininkų pasipriešino ir kairiosiose vietose gresė darbininkų mušynės. Bet didesnių neramumų išvengta.

Gynimosi sąjunga

Graikijos premjeras Sophocles pareiškė, kad tarp Turkijos ir Graikijos vyksta savitarpio gynimosi sutarties derybos. Manoma prie to pritraukti ir Jugoslaviją su Italija. Tai būtų gal Viduržemio sąjungos pakatas.

Reikia daug laiko

JAV okupaciniame štabe Heidelberge vienas iš aukštųjų karininkų grupei amerikiečių redaktorių pareiškė, kad Europai apginkluoti reikėtų daug laiko. Esą, kamui baigiantis JAV Europoje karinių reikmenų turėtų 11.285.000 tonų, o dabar turėtų 150.000. Atitinkamam karinių reikmenų kiekiui atgabenti reikėtų 4 ar 6 mėn., o jei tie reikmenai dar turėtų būti pagaminti, tai reikėtų 2 metų.

Nebe herojai

Praho miesto savivaldybė gatvės, kurios po karo buvo pavadinotos gen. Eisenhowerio ir marš. Montgomery vardais perkrikštijo — pirmąją į Čekoslovakų armijos, o antrąją į Deivice gatvę.

Aviacija virš Korėjos

Pastaruoju laiku labai pastebimai sustiprėjo komunistų priešlėktuvinė artilerija. JT aviacija per visą karą yra netekusi 139 lėktuvų kautynėse ir turėjusi 175 nelaimės. Ji yra sunaikinusi 152 komunistų lėktuvus. Dabar jie beturį vos 7 lėktuvus, jų tarpe tris dvimotorinius bombonešius.

Seoul perduotas Rhee

Rugsėjo 29 d. MacArthur iškilmingai atvyko į Seoul ir miestą perdavė P. Korėjos prezidentui Syngman Rhee. Grįžti sostinėi ir ministerių kabinetas. Ruošiami ir parlamento rūmai. Prezidento kanceliarija sunaikinta, o rezidencija sveika.

Korėjos karo aukos

Iki rugsėjo 15 d., t.y. iki išsikėlimo Inchon ir kt. vietose, Korėjoje žuvo 1.684, mirė nuo žaizdų 174, sužeisti 8.709, dingo be žinios 3.518 JAV karių. Kiek žuvo britų ir filipiniečių nepasiskelbta, o korėjiečių niekas nėskaityto.

— ISTAMBULAS. —

Turkų dalinys į Korėją jau išplaukė.

— LONDONAS. —

Spalio 1 d. iš Liverpool uosto išplaukė britų kariuomenės batalijonas į Korėją. Esą 800 karių, kurių pusė reguliarios tarnybos, o antra pusė pašaukti iš atsargos.

— VĄŠINGTONAS. —

Sunaikinti Korėjai pirmos pagalbos paskirta \$40.000.000.

— STOCKHOLMAS. —

Lenkų atstovybės vizų skyriaus viršininkas paprašė Švedijoje azylio teisių ir liks ten kaip politinis pabėgėlis.

— BAGOTA. —

Užsidegus tanklaivui, 12 laivo įgulos vyrų buvo užmušta, 8 dingę ir 11 sunkiai, o 10 lengvai sužeisti.

— PRAHA. —

Čekoslovakijos vyriausybė pareikalavo per 48 val. išvykti D. Britanijos vicekonsului Bratislavoje G. Garze. Jis kaltinamas užsiėmęs špionazu. Taip pat kaltinamas jo žmona čekė. Jie turėtų ryšių su dabar teisiamais 8 „šnipais“.

— VĄŠINGTONAS. —

Karo departamento prisipažinimas, kad pulk. Vliet raportas apie Katyno žudymus yra dingęs, sužadindamas daugelį kongreso atstovų. Vienas jų pasiūlė pavesti JAV delegacijai JTO iškelti Katyno tyrimo atnaujinimą, kitas siūlo iškviesti Vliet iš Korėjos ir tuojau jį vėl apklausti viešai, trečias siūlo palikti tą reikalą veikiančiam Katyno žudynių komitetui ir tt.

Naujas karo židinys?

Spalio 4 d. Pakistano vyriausybė paskelbė, kad Afganistano kariuomenė įsiveržė į jos teritorijos šiaurinę dalį. Abu kraštai jau 2 m. varžėsi dėl teritorijos, esančios tarp Pamiro ir Beludžistano. Bogra Pass esąs užimtas. Vyksta kovos. Iš Pakistano pranešama, kad įsiveržėliai esą stumiami atgal.

Jeruzalės klausimas

JTO Plenumo sesijos programoje yra ir Jeruzalės sutartinimo klausimas. Pereitais metais JTO priėmė Jeruzalės sutartinimo nutarimą. Bet jam priešinosi žydai. Jie ir jų šalininkai siūlo įvairius kontrapunktus, siekdami klausimą nuvesti į nutarimo vykdymą atidėti. Katalikai, kaip tai Jo Šventenybė Pijus XII yra išdėstęs savo enciklikoje „In Multilicibus“, reikalaujama, kad Jeruzalė ir kitos šv. vietos būtų pavestos tarptautinei kontrolei ir administravimui.

Kodėl Turkijos nepriima į Atlanto Sąjungą?

Turkijos vyriausybė pranešė, kad ji savo apsaugos planą derinanti prie vakariečių. Pasak Vąšingtono, Turkijos prašymas priimti į Atlanto valstybių sąjungą buvęs nepatenkintas dėl to, kad ją priėmus būtų pažeista ir visą eilę kitų Azijos valstybių.

— LONDONAS. —

Lėktuvu iš Prahos čia atbėgo 12 čekų. Jie gavo D. Britanijos globą.

Jugoslavija prašo pagalbos

Kaip „T2“ jau buvo pranešta, dėl šios vasaros sausų Jugoslavijos derlius buvo labai menkas ir ji ne tik negalės nieko iš maisto eksportuoti, bet jau pačiai gresia badas. Duonos norma jau sumažinta 10%, o vyriausybė prašo pagalbos iš JAV ir iš tarptautinio piniginių fondo. Iš TMF ji prašo 10 milijonų dol., nors tai reikėtų nors 50 mil. dol. Viskas busią sunaudota maistui.

Prašo paleisti arkivysk. Stepanic

Italijos spauda praneša, kad vienas iš grupės JAV senatorių viešinių šiuo metu Jugoslavijoje ponas Harold Cooley, paprašė Jugoslavijos diktatorių Titą, kad paleistų iš kalėjimo, nekaltai pasmerktą Zagrebijos arkivyskupą Stepinac. Senatorius vienai spaudos agentūrai pabrėžė, kad arkivyskupo Stepinac laikymas kalėjime stato į pavojų Amerikos ir Jugoslavijos santykius. Tito užtikrinęs, kad jis ruošsis religijos padėti Jugoslavijoje pertvarkyti ir tuo reikalu tik ką tarėsis su vienu aukštu dvasininku. Bet kas tas dvasininkas nepasakė.

Pažymėtina, jog ir anglų parlamentarijai bei valdančios partijos atstovai, kurie kiek anksčiau lankėsi pas Titą, primygtinai reikalavo, kad būtų išlaisvintas arkivyskupas Stepinac.

— VARŠUVA. —

30.000 graikų, buvusių sukilimo kovotojų, įkurdinami Silezijoje.

Rusijoje vokiečių belaisvių nesą

Vakariečių bendrą kreipimąsi suteikti žinių apie tebealaikomo karo belaisvius vokiečius, Sovietų Rusija atmetė, pareiškė, kad, kaip jau gegužės 5 d. pranešusi Tass agentūra, Sovietų Rusijoje vokiečių tesą 9.717 karo nusikaltėlių, 3.815 dar tardomų ir 14 ligonių, o vakariečių šitokius klausimus ji laikanti tik ieškojimu prieš Sovietų Sąjungą propagandinės medžiagos.

50.000 kinų Korėjoje

Nac. kinų karinis kalbėtojas pareiškė, kad Korėjoje dabar esą apie 50.000 kinų komunistų, greičiausia sukoncentruotų prie sostinės Pyonyang. Jie busią laikomi savanoriais, bet ne Kinų vyriausybės armija.

Churchill iš iždo pinigų neima

W. Churchill iš valstybės iždo galėtų gauti 5000 svarų, o paima tik 1000 svarų kasmet. Jis paima tik savo 1000 svarų kaip parlamento narys, bet neimams 2000 svarų kaip opozicijos lideris ir kitus 2000 svarų kaip buvus premjeras. Jis pakankamai uždirbs iš raštų.

B. Shaw liks luošas

Sulaužytą koją sutvarkius, senelis rašytojas B. Shaw, 94 m., grįžo iš ligoninės į namus, bet yra didelėje desperacijoje, nes liks luošas. Jis pareiškė, kad beveik būtų mirti, negu luošas gyventi.

— TOKIO. —

Laikoma įsidėmėtinu dalyku, kad komunistinei Kinijai švenčiant metines Peipinge iškilnių scenoje šimet greta Mao Tse Tung nebebuvo Stalino portreto, o vietoj jo kabėjo Kinijos respublikos steigėjo Sun Yat Sen portretas.

KANADOS ŽINIOS

Kanados ir JAV ginklų gamybos sutartis

Laukiama, kad lėtai vykstančios derybos dėl Kanados ir JAV V-bių karo pramonės suderinimo per keletą sekančių savaitės bus baigtos. Sutartis turės pašalinti visas ligšiol veikiančias ūkinį varžų kliūtis.

1. Turės būti panaikinti visi įstatymai, kurie varžo prekių ir ginklų pasikeitimą, atseit tarifus pakeisti ir panaikinti JAV 1934 m. pirkimo aktą, draudžiantį JAV užsieny pirkti tokiuos reikmenis, kurių galima gauti pačioje JAV.

2. Turės būti sukurta planavimo bendra įstaiga, kuri turės nustatyti, iš kokių žaliavų ir kur ką gaminti.

3. Leisti laisvai vienam kraštui panaudoti kito krašto žaliavas, reikalingas karo pramonėi.

Galima išsivežti iki \$500

Iki šiol keliaujantiems į JAV iš Kanados buvo leidžiama išsivežti iki \$150. Spalio 4 d. finansų ministeris paskelbė potvarkį, kad šitokie leidimai bus duodami iki \$500 metams, o jei kam tai bus nepakankama, bus galima prašyti sumą padidinti. Iki šiol visi, kurie vykdavo žiemos metu sveikatos pataisyti į pietus, turėdavo pasitenkinti \$150 arba turėdavo pristatyti specialų pažymėjimą gydytojų, kad gydytis pietuose reikalinga. Šią žiemą to jau nereikės.

Tačiau pinigų persiuntimo paštu suvaržymai yra palikti.

— EDMONTONAS. —

Albertoje iškritęs sniegas padarė daug nuostolių ūkininkams, nes derlius dar daug kur laukuose tebėra.

Kanados laivynas Norvegijoje

Kanados laivynas vizito į Norvegiją atplaukė spalio 2 d. Dalyvauja 1600 karių. Jie primami labai iškilmingai. Apie 300 kanadiečių Oslo Raudonojo Kryžiaus vajui davė savo kraują kaip donarai. Jie visi dalyvauja Oslo 900 metų įkūrimo jubiliejui.

Bermudų salos prie Kanados

Iš Amerikos pranešama, kad Bermudų salų gyventojai svarsto prisijungimo prie Kanados reikalą. Ten aiškinama, kad prisijungę prie Kanados salų gyventojai turėtų didelę naudą.

Irigacija Saskačevane

Saskačevano provincijos pietuose vykdomas didelis irigacijos projektas. Projekto vykdymui numatyta 96 milijonai dol. Manoma sudreškinti 0.5 milijono akerių žemės.

Lašišos sustreikavo

British Columbia upė Adams žymi tuo, kad kas 4 m. ją užplūsta nerštinčių lašių (Sockeye Salmon) spiečiai, Kanados žvejams duodą milijonus. Mat, po neršto grįžtančias jas leidžiama gaudyti. Šiemet visų rugpjūčio mėnesį žvejai pasiurodė budėjo, bet lašišos nepasirodė. Laikoma, kad žvejai neteko bent 10 milijonų dolerių.

— QUEBEC. —

Kanados provincijų premjerų konferencija, vykusi Quebec, išsiaiškinusi keletą principinių klausimų, tolimesnius reikalus pavedė specialioms provincijų prokurorų bei federalinio teisngumo ministerio konferencijoms.

Daugiau imigrantų

Kanada nori įsileisti daugiau imigrantų iš Europos — 150-170 tūkstančių kasmet. Dėl to imigracijos viršininkas Smith ir jo pavaduotojas Benoit išvyko į Europą. Kanada nenorinti užsileisti Australijai, kuri per pirmuosius 9 mėn. šiais metais iš Europos nusigabeno 143.000 imigrantų, apie pusę jų — tremtinių.

Potvynio fondas

Manitobos potvynio fondas surinkta \$8.800.000. Jau išmokėta už nuostolius bei padengta sėskaitų už \$6.000.000. Už su naikintus baldus ir vidaus įrengimus sumokėta \$2.500.000; evakuotųjų išlaidų grąžinta \$1.500.000; smulkių biznių nuostoliams padengti išmokėta 1.000.000; ūkininkų nuostoliams — \$1.000.000. Kadangi ne visi nuostoliai bus atlyginti, o kaitkuriuos dar atlygina vyriausybė, tai fondas visų savo sumų ne neišnaudos.

— OTAVA. — Gyvenimo išlaidos Kanadoje nuolat kyla. 30 pramoninių gaminių indeksas pakilo 10.1 vienetų. Bet daugiausia pakilo maisto indeksas — palyginamoji vertė su 1939m.

— OTAVA. —

Korėjoje esą laivyno ir aviacijos daliniai pavadinti specialiais daliniais, kad ir jiems galėtų būti taikomas įstatymas apie civilinių teisų išsaugojimą — pensijos ir darbo atgavimo teisė.

— OTAVA. —

Iki šiol per 2 metus turėtų sprausminių lėktuvų greičio rekordą iš Kanados paveržė D. Britanija.

— OTAVA. —

Kanada šimet išvežė į D. Britaniją obuolių už \$2.200.000. Pernai išvežė už 3 milijonus dolerių.

SPORTO ŽINIOS

Toronto

Nuo spalio 14 d. prasideda Vyties kl. st. teniso pirmenybės. Bus žaidžiama taškų sistema, kiekvienas su kiekvienu. St. teniso patalpose 130 Bathurst gatvės jau pastatyti du stalai. Norintieji turnyre dalyvauti prashomi užsiregistruoti pas P. Gvildį, tel. MI 4378.

Lapkričio mėn. prasidės mėsoto ir provincijos pirmenybės. Po šio turnyro patalšės kiekv. komandų galės liet. užregistruoti ir kuriuos žaidėjus galės pasiųsti. Ar įvyks moterims miestoto pirmenybės, kol kas neaišku bus pranešta vėliau. Jzg.

Hamiltonas

Rugsėjo 30 d. Hamiltono liet. sporto klubas Kovas minėjo savo veiklos metines. Ta proga hamiltoniečiai pasikvietė Toronto Vyties krepšininkus, st. tenisistus ir šachmatininkus į svečius išbandyti savo pajėgumui. Per trumpą laiką klubas spėjo „graziai užsirekomenduoti vietinių tarpe, dalyvavamos pereitą žiemą krepšinio turnyre. Šią žiemą numato suruošti parbaltiečių krepšinio, st. teniso ir kitas varžybas. Šiuo metu klubas turi apie 50 narių, kuriam sekmingai vadovauja K. Baronas — pirm., Č. Mickūnas — sekr., K. Skrebutėnas — reikalų ved., V. Subatnikaitė — kasin., M. Panavas, S. Panaviėnė ir J. Bulionis — nariai. Klubas nesitenkina vien sportine veikla, dažnai suruošia šokių vakarus, ar kitus parengimus.

Pirmiausia susitiko šachmatininkai. Buvo žaidžiama šešiose lentose. Hamiltono pusėje I-ją — VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai atvykti į JAV. Daugumas jų vykę per Kanadą, o kilę dažniausia iš pietų Europos.

— VĄŠINGTONAS. — Per pastaruosius 12 mėn. sulaukta apie 500.000 asmenų bandžusių nelegaliai at

Lietuviška Baldų Krautuvė

"ATLANTIC CITY UPHOLSTERING CO"

Sav. J. Kamichaitis

899 BLOOR ST. W. TORONTO.

Tel. LO-1438

Užėikite—

prie Jūsų bažnyčios

932 Dundas St. W.
Toronto**J. Kudlowsky**

- LAIKRODŽIAI
- BRANGENYBĖS
- PAPUOŠALAI

Taisomai visų rūšių
laikrodžiai**Kas nori namus
arba biznį pirkti**arba parduoti, kreipkitės į mus.
Rasite teisingą ir nuostrią patarnavimą.
Kalbame lietuviškai — klauskite Peter**Robert P. Rice Real Estate**
888 College St. Toronto. Tel. LA 1277DĖMESIO! Norėdami pirkti ar parduoti namus,
ūkiaus, viešbučius kreipkitės į**FRANK PSZON**

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.) Toronto

Telefonai:

Ištaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyventam rajone.
Čia Jūs rasite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Lietuviška rūbų valykla

RE-NEWProsiname ir taisome. Paimame ir pristatome į namus.
Sav. J. ŠINKŪNAS — 415 RONCESVALES AVE. (prie
Howard Pl.) Toronto. Tel.: LL-1451.**MARGIS DRUGS**

Jonas V. Margis Phm. B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilinas, Streptomocinas ir kiti moderniški
vaistai. Parduodami vaistai pagal receptus.
Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.Telefonas
MU-9543Pristatoma į namus
visame ToronteTelefonas
MU-9543

A. RUŠENO LIETUVIŠKA AUTO REMONTO DIRBTUVĖ

Intersection Body & Fender Repair"Dulux" ir "Duco" dažymas. Radiatorių sutvarkymas ir kt.
2692 DUNDAS ST. W. TORONTO, Ont. TEL: RO-1509Susirgus
kreipkitės į**YARMEY CLINIC**slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. Yarmey
314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EL 7146.Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes
rasite 10 — 15% pigiau, negu kitur, pas**LAIKRODININKA**turintį 30 metų profesinę praktiką
Kalbu lenkiškai

M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis

VASAROS PAPIGINTA KAINA

PARLIAMENT FUEL CO.

Savininkas Lietuvis Augustinas Undraitis (A. Underhill)
Telefonas RA 4414 304 Sackville St. Toronto

"Reiškite jausmus gėlėmis — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORIST

/estuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai

Sav. A. MERKER — 576 QUEEN ST. W. TORONTO

Ajak, Ont.**Pas naujai atvykusius
lietuvius**Netoli nuo Toronto Ošavos
link, Ajak miestelyje, yra iš Eu-
ropos atvykstantiems emigran-
tams paskirstymo stovykla,
per kurią yra perėjęs nemažas
būrys ir lietuvių. Stovykla la-
bai primena Vokietijos DP sto-
vyklas: toli nusitęsęs vienai-
aukščiai mediniai barakai,
bendra virtuvė, bendri poilsio
kambariai ir bendra lagerių va-
dovybė. Pasirodo, ir Kanadon
atvykę dipukai, šioje stovykloje
turi išieiti sunkoką bandymų
mokyklą. Stovyklos kambariai
ir medinės lovos, žodžiu, vis-
kas primena Vokietijos gyveni-
mą. Net ir maistas čia nedaug
kuo tesiskiria nuo amstyves-
niojo...Šiuo metu stovykloje yra
per 200 žmonių: lenkų, čekų,
ukrainiečių, jugoslavų, lietuvių,
latvių ir kt. Paskutiniu metu tran-
sportu daugiausiai atvyko len-
kų, žydų ir čekų. Lietuvių lai-
ve buvo virš pusantro šimto,
bet į Ajak jų atvyko vos 26,
kiti pakeliui buvo paskirstyti į
kitas vietas. Šioje stovykloje
atvykusiems tenka pagyventi
tol, kol darbo įstaiga jiems ran-
da darbą.Ajako stovykloje žmonės gy-
vena viltimi gražesnio rytojaus.
Visi jie jaučiasi laimingi, iš-
sprukę iš Vokietijos. Jų pasako-
jimai, išvietintų stovyklose
Vokietijoje mažai besą. Išvietin-
tieji yra paskirstyti į dvi gru-
pes: vieni jų, kurie turi galimy-
bių emigruoti į kitus kraštus,
yra laikomi pereinamose sto-
vyklose, o tie, kurie dėl svei-
katos, amžiaus ar kitų priežas-
čių, nebus leisti emigruoti, yra
įjungiami į vokiečių ūkį. Kitaip
sakant, patys savo darbą turi
uždiderbti pragyvenimą.Gi tos išvietintųjų šeimos,
kurios fizinio darbo negali dirb-
ti: ligoniniai, invalidai, seneliai,
iš vokiečių įstaigų gauna labai
mažą pašalpą, vadinamąją be-
darbio pašalpą, kurios pagalba
žmogus vos gali skurdžiai pra-
gyventi. Nenuostabu, jei visi
čia naujai atvykę lietuviai, sukuriais teko Ajake kalbėtis, la-
bai prašo remti likusias lietu-
vių šeimas Vokietijoje.Emigracija į visus kraštus
paskutiniu metu Vokietijoje
yra labai paspartinta. Kaip pa-
vyzdį jie paduoda Bremen —
Hafen uostą, iš kurio veikia kas
dieną šiuo metu išplaukia lai-
vai su išvietintaisiais į įvairius
kraštus. Jų manymu, tai galima
rišti ir su transporto geresnė-
mis galimybėmis: į Europą at-
plaukia laivai su ginklų krovini-
mais, o iš Europos tuščiais lai-
vais galima gabenti žmones...Ir įvairiuose emigracinių ko-
misijų punktuose Vokietijoje
jaučiama didelė palengvini-
mas tikrinant tremtinius. Tą pa-
tį galima pasakyti ir apie Kana-
dą: kanadiečių ryšių valdinin-
kai nebetokie griežti ir vizos
lengvai duodamos. Tenka tikė-
tis, kad dar daug lietuvių galės
atvykti į Kanadą.Naujai atvykę lietuviai ir pir-
masias Kanadoje dienas pra-
leidžia laikinoje stovykloje, ne-
paprastai domisi bendru Kana-
dos gyvenimu ir Kanadoje
esanciais lietuviais. Visų jų
mintys — gauti darbą lietuvių
tarpe arba netoli jų, kad ga-
lima būtų su savaisiais pala-
kyti artimus ryšius. Didelis su-
sidomėjimas jų tarpe yra ir lie-
tuviškąja spauda. Dideliam jų
džiaugsmui Ajake kasdien atei-
na dienraštis "Draugas", o pas-
kutiniu metu ir "Tėviškes Žibu-
riai".**Stanley Shoe Store**Aukščiausios rūšies moterų,
vaikų ir vyrų batai, norma-
laus dydžio ir platus (EE—
EEE).1438 Dundas St. W. Toronto
(prie Gladstone)**Dr. F. W. TICKETT**GYDYTOJAS ir
CHIRURGASPriėmimo valandos 2—3 ir
7—9 po pietų11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef.: WA 3754**"EUROPA"
FOTO STUDIO**

615 Queen St. W. Toronto

Telef. WA 6848

Mūsų specialybė: vestuvi-
nės, šėmų nuotraukos ir
spalvoti portretai.
Darbas pirmos rūšies.

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas AD 0360

SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY

RŪBŲ VALYMAS

Mes paimame iš namų ir pristatome.

Darbas garantuotas. Kainos neaukštos.

205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangė-
nybes. — — — Garantuojamas darbas, priemonės kainos.
Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.**Dėmesio!**LAIKRODININKAS
Kazimieras TufisTaiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuvė turi
dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi grei-
tai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti.
Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

EUROPEAN WATCHMAKER

762 Queen St. W. Toronto, Ont.

Lietuvis fotografas A. GARBENIS

LAFAYETTE STUDIO 2182 Dundas St. W. Toronto

Naujai atvykusiesiems lietuviams

laikina nuolaida — vestuvių nuotraukos

Prieš ateidami, skambinkite: KE-5364

\$12 už tuziną**IVAIRENYBĖS**

Iraudies sūnaus auto

Viena prancūzų firma pagal
specialų užsakymą pagamino
savotišką automobilį, kurio ne-
tik sienų, bet ir langų neperšau-
na šautuvais. Šis liuksusinis li-
muzinas sveria 3 tonas, kaštuo-
ja 4 milijonus frankų, o užsa-
kytas Prancūzijos komunistų
vado M. Therezo.

Atominė bomba ir miestai

Iki šiol JAV miestai augo mil-
žinišku tempu koncentruotai.
Galimo atominio puolimo aki-
vaizdoje šiandien keltamas
klausimas daug ką iš tų miestų
— milžinų iškelti nors į netoli-
mas apylinkes. Tuo susirūpino
vyrų sąjūdas, nors parlamentas
paruoštas smagiam centriniams
valdžios įstaigoms paruošti ka-
ro metu būstines ir atmetė, tą
vykdo privačios firmos. Urban-
istai inžinieriai šį reiškinį svei-
kina ir pranešauja, kad tai at-
silieps visai JAV miestų atei-
čiai.

Atneša laimę

— Tėveli, valgomajame yra
didelis juodas katinas, — šau-
kia įbėgęs į miegamąjį berni-
kas.— Nieko, Jonuk, juodas kati-
nas atneša laimę.— Taip? Bet jis ėda tėveliui
paruoštus pusryčius!

LIETUVIŠKA MOTERŲ

PLAUKŲ KIRPYKLA

JANET'S BEAUTY SALON

Skambinkite: GE-6620

346 Broadview Ave. Toronto

Sav. J. Viliūnienė

Atidaryta kasdien 9—9 val.

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo

tarpininkas.

496 Queen St. W.

(prie Denison Ave.)

Tel. WA-5232 Toronto

SHIFF'S

VALYMAS —

PROSAVIMAS —

PATAISYMAS —

Kalbame lietuviškai

909 Dundas St. West. Toronto

Telefonas ELgin 6649

BR. BUKOWSKA, R. O.

AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius
suvaugusiems ir vaikams.

Priėmimo valandos: kasdien

nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

Sėkmadieniais pagal susitarimą

55 St. John's Rd., W. Toronto.

(kampas 94 Laws St.)

Tel. LYndhurst 0052

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

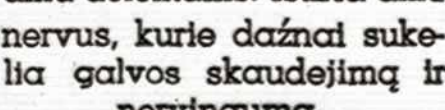
Pritaiko akinius visiems

akui defektams. Ištrina aku-
nervus, kurie dažnai suke-
lia galvos skaudėjimą ir
nervingumą.

Kalba slavų kalbomis.

470 College St. W. Toronto

Tel. RA 3924

Musės astronomija

Mūsų sezonas jau praėjo.
Kova su jomis jau neatrodo ak-
tualiai, bet, kai nelenda įkyriai,
galima ir jas, tas ligų išnešio-
tojas prisiminti.Suagusti musė kas savaitę
padeda apie 1000 kiaušinių. Jei
prileisim, kad iš visų jų išeis
musės ir kad pusė jų bus kiau-
šinių dedančios patelės, tai
antroje vienos musės kartoje
bus pusė milijono musų, žino-
ma, jei nebus sunaikintos dar
kiaušinėliuose. Kadangi per
metus suauga 8-10 musų gene-
racijų, tai iš vienos musės per
metus gali privesti astronomi-
škas skaičius iš 22 skaitmenų.
Jei musų kiaušinėlių nežūtų,
jos per vienus metus užtemdytų
pasaulį.

Kodėl?

— Kodėl Dievas moterį su-
tvėrė paskutiniąją?— Todėl, kad netrukdytų pa-
saulio tvėrimo darbų...

Garbingas būdas

Vienų vaišių metu anglų ra-
šytojai H. G. Wells teko sėdėti
greta vieno bankininko, kuris
didžiavosi turis labai padorus
žmogaus vardą.— Yra tūkstančiai būdų pini-
gus uždirbti, bet tik vienas iš jų
yra garbingas, — tarė jam
Wells.— Kuris? — pasiteiravo ban-
kininkas.— Ochl! Aš maniau, kad
Tamtai jis žinomas, — nusi-
šypsojo rašytojas.

Korėjos fronte

Raudonasis kapitonas JT jė-
gų apgultam Seoul mieste į sa-
vo virėją:

— Ką, ir tu bėgi?

— Taip, draugas kapitone,
už trijų minučių manęs čia jau
nebus!— Ką tu pasakei? Tai man ir
valgyt nebeduosi? Įmesk nors
porą kiaušinių į verdantį van-
denį. Už trijų minučių jie bus iš-
virę, o tuomet... bėgsim kartu.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULISTaiso ir parduoda naujausius ivairių rūšių laikrodžius.
Galima išgauti žiedų, Toronto suvenirų; parduodamos ivai-
rios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja.

Kainos prieinamos.

Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

LIETUVIAI, kas norite pasidaryti lengvesnį gyvenimą ir užsi-
tikrinti rytojų,**PIRKITE TABAKO ŪKIUS**Turime didelį pasirinkimą įvairaus dydžio ir įvairių kainų
ūkių. Taip pat turime pardavimui gazolino stočių, krautuvų,
namų ir tt.ŪKIŲ PIRKIMO SĄLYGOS: Įmokama sutarta suma, o išmo-
kėjimas — ¼ nuo metinių tabako pajamų.

J. W. KOCIUK

REAL ESTATE BROKER

Platesnių žinių kreipkitės į V. Treigis, R.R. 1 Simcoe, Ont.

Tel. 9 ring 2, Delhi, Ont.

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI

B. A., D. D. S.

312 Bathurst St.

Bathurst Medical Building

Telef.: AD-6373 Toronto

Laidotuvių

Direktorial

HARRY R. RANKS CO.

455 Queen St. W.

Tel.: WA-5370 Toronto

Vedėjas Bill Zaleschook

LIETUVIŠKA AVALINĖS

TAISYMO DIRBTUVĖ —

PARDUOTUVĖ

Naujausios mados.

Prieinamos kainos.

Sav. Ignas Astrauskas

1414 Dundas St. West. Toronto

Tel. KE 3881

GOLDENBERG'O moterų kirpykla

1138 Dundas St. W. (prie Ossington) Toronto, Telef. ME-8117

Atidaryta vakarais pagal susitarimą.

Ilgalaikės šukuosenos betkokio ilgumo

plaukams

LAIKINA NUOLaida: "Cream-oil" šukuosena, tinkanti ir minkštiems trapiems plau-

kams su 6 mėn. garantija tikiai **\$7,50**

Žilus plaukus atnaujiname į natūralų

spalvą — tikrai atrodysite daug jaunesnė.

Specialus pleiskanų gydymas.

Garantuotai sulaukime galvos niežėjimą ir plaukų slinkimą.

Veltui masažas!

Atsinešusiai šią iškarpą, prie il-

galaikės šukuosenos, sausų

plaukų odo masažą atliekame

veltui!

LIETUVIŠKAI KALBĄS KAILININKAS

Parduodami gatavi ir siuvami pagal Jūsų užsakymą

kailiai. Kailinių taisymas ir persiuvimas

Duodama lengvam išsimokėjimui.

BERGMAN FUR CO TORONTO

197 Spadina Ave. Prieš ateidami skambinkite: EL-6509

Duona, pyragaičiai, tortai

pristatomi į namus, skambinkite: LL-7445

BEAVER BREAD LIMITED

103 Lightbourne Ave. Toronto

TORONTO, Ont.

Pirmutinė auka

Naujomis patalpomis įsigyti sudarytoji Šv. Jono Krikštyto lietuvių parapijos Fondo Valdyba sėkmingai pradeda savo darbą, išdirbdama savo programą lešoms telkti. Yra gauta jau ir aukų. Kaip pirmasis aukotojas, prašytas į fondo geradarių sąrašą yra Jurgis Joneliūnas, ką tik iš Timmenso persikėlęs gyventi į Torontą, kuris naujosios bažnyčios fondui paraukojo 20 dolerių.

Okteto priešadventinis koncertas

Toronto vyrų oktetas jau daugiau kaip du metus egzistuoja. Per tą laiką beveik kiekvienoje koncerte savo "trigarsį" pridėdavo — pasirodydavo scenoje su keliomis dainomis, bet pilno koncerto nedavė. Toks koncertas buvo planuotas metinėms, paskui dvimetinėms, bet planas planu (kaip sovietuose) ir likdavo. Šį kartą, paruošęs naują repertuarą oktetas, talkininkaujant solistams, išėina į sceną.

Koncertas įvyks lapkričio 4 d. ukrainiečių salėje, 404 Bathurst Street.

Po koncerto, geram orkestrui grojant, įvyks šokiai. Tai bus savos rūšies priešadventiniai šokiai, nes po šio koncerto adventas bus pirštu pasiekiamas.

Lietuviams inžinieriams

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Kanadoje Toronto skyriaus valdyba kviečia į šį istorinį baigusių aukštųjų ir aukštesniųjų technikos mokslų (universit., spec. aukšt. techn. mokykloje, aukštesnėje technikos, geodezijos ar kultūr. technikos mokykloje). Dėl įstojimo anketų kreiptis: Mr. J. Sližys, 53 Hewitt Ave., Toronto, Ont.

PLIAS Toronto sk. Valdyba.

Mažai lankomi ligoniniai

Šiuo metu Toronto mieste ar jo priemiesčiuose serga nemaža lietuvių. Vien Westono sanatorijoje randasi jų penki, o Maltono ligoninėje — šeši. Ligoniniai gerokai nusiskundžia labai mažu lankytojų skaičiumi. Ar nevertėtų lietuviškos organizacijos ligonių lankymo klausimą gyviau padiskutuoti savo valdybų posėdžiuose, tiksliau ir organizuotiau pravedant šį taip svarbų ligonių lankymo reikalą?

Išnuomojamas butas

2 kambariai ir virtuvė arba kambarys ir virtuvė. 346 Ossington.

"Pirmoji šimame krašte sproguotų fašistų bomba"

Padėkos dienos išvakarėje žinomame raudonųjų ukrainiečių salėje "The Labor Temple" Buthurst gatvėje, vykstant šokių mokyklos mokinių pasirodymo koncertui, sprogo bomba, išjudinusi visą tą miesto sritį. Sužeista 10 žmonių. Bombos, atrodo, būta "namų gamybos". Policija nepasisekė rasti jokių dainių, kad galėtų nustatyti, kas ją padėjo. Spėjama, kad tai kraštutinių nacionalistų ukrainiečių darbas. Jau ten pat salėje buvo šaukiama, kad tai padarė DP fašistai. Girdi, jau anksčiau buvę gauta grasinančių laišku, o "progresyvių darbo partijos" atstovas Salsberg įvykį apibūdino antrojo žodžiais. Beabejo dėl to bus dar daug triukšmo.

Prof. Dr. Alf. Zubrys

Kauno universiteto profesorius Dr. Alfonsas Zubrys, šiuo metu gyvena Toronte ir kaip organinės chemijos specialistas dirba Toronto universiteto tyrimų laboratorijoje. Šiuo metu profesorius bando spec. cheminių junginių reakcijų, tikslu gauti patobulintus vaistus džiuvos ligai gydyti.

Išvyko Amerikon

Palyginti per trumpą laiką p. E. Jogienė susitvarkė reikalingus dokumentus ir pereitę sekmadienį, spalio 8 d., išvyko gyventi pas savo vyrą Amerikon — Clevelandą. Ta proga p. Morkūnaitės suruošė jaukias išleistuves, kur dalyvavo nemažas būrys pažįstamų.

E. Mykolaitis — Jogienė Vokietijoje studijavo Tiubingeno universitete ir sykiu aktyviai dirbo Moksleivių Atkūrimo Centro Valdyboje. Galia, kad ji gyvena Toronte negalėjo suskubti įsijungti į atkūrimą dėl laikino apsigyvenimo.

Tą pačią dieną, iš JAV atvykęs inž. V. Jasulaitis, išsivežė Rochesterio savo jauną žmonelę, torontietę, p. Albiną Maluševičienę — Jasulaitienę. Jūs išlydėti susirinko gausus bičiulių ir pažįstamų būrys. Naujoje vietoje buvusios torontietės, linkime geriausios sėkmės.

Naujas lietuvių biznis

Lonis ir Valteris Pociai atidare savo namuose didelę modernią maisto krautuvę, počiame apsitarnaujant, "Carlton Food Marketeria". Pirmiau šiose patalpose veikė su dideliu pasisekimu Dominion krautuvė.

Reikia tikėtis, kad ir lietuviams šis biznis gerai seksis.

Kun. Dr. J. Gutauskas.

Žinomas visuomenininkas ir pedagogas, Kanados liet. kunigų vienybės pirmininkas, KLKK Dr. Jos C. Vald. sekretorius, praėjusį savaitę kuriam laikui Torontą aplėdo — išvyko į Quebec universitetą, kur nori užbaigti savo mokslinį darbą iš religinės pedagogikos srities. Baigęs darbą, Dr. G. pasiryžęs vėl grįžti į Torontą.

Jam išvykstant buvo surengtos jaukios išleistuvės, į kurias susirinko puskapis artimųjų bičiulių.

Vienam iš mūsų laikraščio kūrėjų ir artimam bendradarbiui linkime sėkmės ir laukiam grįžtant.

AR VERTA?

Spalio 28 d., Toronto Lietuvių Moterų Labdaros Grupė "Dainų", ruošiasi didžiuliam koncertui, kuris įvyks Eaton Auditorijoje. Programą išpildys 43 merginų — balso studentų choras, vadovaujant gabiajai dirigentei Anei Steponavičienėi, su muziku Aleksu Kučinu prie piano.

Vargu kas iš lietuvių galėtų klausti ar verta į tą koncertą eiti.

P. Anelė Steponavičienė yra Amerikoje gimusi lietuvaitė patirijotė, kuriai nei lietuvių kalba, nei raštas, nei daina negalėjo būti svetima. Ji gyvena menu nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro ir didelę dalį savo ir savo dainininkių pasiektų laimėjimų skiria lietuviams ir Lietuvai.

Be to, šis retas choras, susideda iš žvaigždžių ir žvaigždžių dainininkių; veik visos gali solingai dainuoti ir šimame koncerte teks ne vieną jų girdėti ir jomis tikrai gerėtis.

Programon įtraukiama net 34 pasaulinio masto ir įvairių lietuvių kompozitorių dainos. Iš tokio skaičiaus tikrai kiekvienas galėsime rasti savo širdžiai paguodą.

Visas choras ir choristės entuzistiškai ruošiasi Torontui parodai, kaip kada jos yra dainavusios. Torontiečiai turėtų tai įvertinti ir visi, kas tik sveikas, iš arti ar toli, korectan atsilankyti.

Pagaliam nepamirškime, kad gautas pelnas nušluostys asarą ne vienam Vokietijoje vargšančiam ar sergančiam lietuviui ir pakels jo nuotaiką, sustiprins kovą su sunkenybėmis. Tam aukojasi ir ponis Steponavičienė su sav puikiu choru — neatsilikime tad ir mes!

Bilietus galima gauti: sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje; Dr. J. Kaškelio ir pp. Griagaičių valgyklose; Eaton Auditorijoje ir pas rengimo komisijos narius. Visose paminėtose vietose jau dabar parduodama, tik Auditorijoje bus pradėta 10 dienų prieš koncertą pardavinėti. Bilietų kaina: \$1, \$1.50 ir \$2.

Toliau gyvenantiems, siunčiant užsakymą rezervuoti vietas, kreiptis: Eaton Auditorium, Box Office, Toronto, Ont. prašant "Alice Stephens Singers" Oct. 28, pažymint kainą ir pridėdant Money Order ar čekį. Taip pat galima kreiptis pas Mrs. G. Kuzmas, 88 Cowan Ave Toronto, telef. tik vakarais ME 6140. Informacijos dienomis telkiamos telefonu LA 1250.

Po koncerto bus chorui priėmimas parapijos salėje. Kadangi vietos ribotos, tai norintieji dalyvauti, prašomi iš anksto užsiregistruoti pas narius. Bus puiki šalta vakarienė ir kainuos tik \$1.00.

Tai gi, iki malonaus pasimatymo!

Padėka

Reiškiu nuoširdžią padėką p. Stradomskiams, p. Rikutei, p. Tregiams, p. Mikelėnams ir p. Indrėliams, kurie, atjaušdami mano padėtį, įvairiais būdais man padėjo laimingai sutvarkyti savo reikalus.

Bronius Kašponas.

Padėka

Kanados liet. patrijotinė spaudai rašyti komitetas Hamiltone, iš gegužinės pajamų pristuntė \$31, nuoširdžiai dėkojame.

"TŽ" administracija.

Pamaldos už žuvusius

Padėkos dienos šventės progai lietuvių bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir nužalintus lietuvius. Pamaldos praėjo su dideliu iškilmingumu: pradžioje buvo atgiedota egekė, o po gedulingų mišių — iškilmingas Libera ir Viešpaties Angelas. Mišių metu puikiai smuiku grojo prof. Steponas Kairys, vargonais pritarė pianistei Danutei Rautens. Į pamaldas buvo atsilankę labai daug lietuvių. Tokios žuvusiųs pagerbti pamaldos šioje bažnyčioje būna vieną kartą per mėnesį.

LIETUVAITĖ, jei esi vieniša ir nusibodo vienai tėti tremtinio keliui, atsiliepk! Susirašinėsim ir, jei vienas antram patiksime, eisime kartu.

Su pirmuoju laišku pagėdauju foto. Rašyti: J. Butėdis, P.O. York Str. St. Catharines, Ont. Canada.

Aukos Tautos Fondui

Laikė 14 d. birželio minėjimo, Toronto LOK apylinkės pastangomis surinkta aukų \$402.00. Prisiuntė išdininkas p. J. Novogrodskis.

Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenė Toronte suruošė koncertą Motinos Dienai paminti ir pusę gauto pelno paskyrė Tautos Fondui \$140.00. Prisiuntė išdininkė p. S. Grigaitienė.

Ar jau dabar tikės?

Pabėgėlių pasakojimais apie bolševikų vykdomas žudynes užimtuose kraštuose amerikiečiai vis nenorėdavo tikėti. Dabar išvaduojamoje P. Korėjoje jie atranda daugybę užkastų ir nespėtų užkasti lavonų ne tik korėjiečių, bet ir amerikiečių belaisvių. Taejon prie tokios vienos dar neužkastos krūvos buvo rasti du amerikiečiai belaisviai dar gyvi.

Karinės vadovybės apskaitavimu P. Korėjoje komunistai yra nužudę apie 25.000 žmonių, jų tarpe daug amerikiečių ir europiečių, kurie nespėjo pasitraukti. Dabar daugely vietų kariniai organai veda tyrimus ir renka medžiagą.

Nužudytų rasta:

KANADOS ŽINIOS

Į Korėją ar į Europą?

Specialioji Kanados brigada, numatyta išsiųsti į Tol. Rytus apmokymui baigti, kitokio įsakymo dar neturi ir tebesiruošia kelionei. Ministeris pirm. St. Laurent, kuris prieš savaitę buvo pasakęs, kad ji busianti pasiųsta į Europą, spalio 6 pareiškė, kad, galimas dalykas, jos dalis busianti pasiųsta į Korėją kaip okupacinę kariuomenę, o kita dalis į Europą. Į Europą Kanada daug karių nesiųsiama — JAV ruošiasi pasiųsti 10 divizijų — nes Kanada pirmiausia pasisąžėjusi paremti Europos apginklavimą. Ji paskyrusi \$300.000.000 ir laukianti Atlanto pakto valstybių pagėdavių, ką siųsti.

Ką gamina Kanada?

Šiuo metu vyriausybės karniai užsakymai taip paskirstyti: lėktuvams — \$275.000.000, laivams — \$80.000.000, rūbams — \$40.000.000, statyboms — \$100.000.000, ginkluotei — \$16.000.000, autovežimams — \$36 mil.

— TORONTO. — Ontario srityje vienas automobilis tenka 5% žmonių. 4.500.000 gyventojų čia turi 830.012 automobilių.

Paskutinės pasaulio žinios

Lietuva okupuota

Anksčiau Argentinos valdžios įstaigos iš Lietuvos piliečių reikalaujamos metrikų ir kt. dokumentų, siųsdamos juos į sovietų konsulatą, bet pagaliau įsitikino, kad sovietai jokių dokumentų neišduoda, tad pastaruoju metu patvarkė, kad Lietuvos piliečiai gali sudaryti metrikus pas taikos teisėjus pagal liudininkų parodymą. Įvairūs dokumentai, sudaryti Lietuvos pasiuntinybės P. Amerikai, esančios Urugvajuje, taip pat pripažįstami. Užsienių reikalų ministerija paskelbė, kad Lietuva okupuota.

Lenkų tremties vyriausybė

Prezidentas Zaleskis, ypaties Tomaszewskio įpėdiniu ministeriu pirmininku paskyrė gen. Roman Odzierzynski.

Išleis 45.000 vokiečių į JAV

IRO agentūra prie JTO paskelbė, kad su JAV padaryta sutartis, pagal kurią į JAV bus išleisti 45.000 vokiečių tremtinių. Pervežimo išlaidas apmokės IRO.

Aukos Tautos Fondui

Surinkta 10 d. rugsėjo per Tautos Šventės minėjimą Lethbridge Alta \$33.46. Prisiuntė ALOK pirmininkas St. Noreika. Iš Sudburio, Ont. atsiuntė p. P. Brauklys \$5.00 ir KLB apylinkės išdininkas p. J. Vaiceliūnas auką p. Juozo Straupio \$5. Visiems aukojusiems nuoširdus dėkui.

M. Arlauskaitė.

Manevras dėl Formozos

Spalio 5 d. JTO pirmą kartą tą pačią poziciją gynė Sovietų atstovas Malikas ir nacion. Kinijos atstovas Tsiangas. Kai Achesonas įteikė platų memorandumą Formozos reikalui ir pasiūlė, kad JTO turi imtis Formozos klausimo, kad tam reikia sudaryti komisiją, kuri padėtų išsiaiškinti, ar Kinija, ar Japonija, ar Formozos piliečiai, ar abu priešinosi, teigdamai, kad tai Kinijos vidaus reikalas. Tačiau nutarimas padarytas. Byla beabejo užsietė bent metus, komisijai paruošus raportą JTO plenumas dar ilgai svarstys, o tuo tarpu abiejų pusių rankos bus surištos, — jos negalės kariauti nepažeidusios JTO autoriteto. Šitas noras supančioti beabejo buvo akstinas JAV klausimą šitaip pastatyti. Kitaip joms būtų buvę sunku atsukti ir nepatogu padikti įsakymą laivynui neprileisti prie karo Formozoje.

Idomu, kad debatuose pasisėdė balsų, kad kam verstų Formozą įsijungti į Kiniją, jei ji su ginklu rankose ginasi. Ar tai nebus sumanymas paskelbti ją nepriklausoma ir atskauti Kairo susitarimą į ją priskyrus Kinijai.

Korėjos komisija

Spalio 8 d. JTO priėmė nutarimą, kad Korėjoje turi būti atstatyta ramybė ir sukurta viešingata valstybė. Tam įvykdyti paskirta komisija: Pakistanas, Filipinai, Thailand, Turkija, Čilė, Olandija ir Australija.

JTO kariuomenė Korėjoje

MacArthur vadovybėje Korėjoje jau kaunasi marinių divizija ir 6 sausumos divizijos, po 15.000 vyrų kiekviena ir dar 2 pulkai, kurių vienas oro desantininkų. Greta amerikiečių kariai Filipinų ir D. Britanijos brigados ir du korpusai — 6 divizijos — pietų korėjiečių. Na prie to dar tenka pridėti oro ir jūrų laivynus.

Kas vyksta tarp Pakistano ir Afganistano

Pakistanas paskelbė, kad po 6 dienų kautynių Afganistano kariuomenė, išbrovusi į šiaurės Pakistaną, išstumta. Tuo tarpu Afganistano ambasadorius Indijoje skelbia, kad Afganistanas karo nepradėjęs ir kad įsiveržusi ne jo vyriausybės kariuomenė, bet Pushtoonistano pajėgos, kuris siekią nepriklausomybės ir noris prisijungti taip pat sritį, dabar valdomą Pakistano. Jo vyriausybė esanti pasiruošusi tą klausimą taikiai spręsti.

— PRAHA. — Per sprogimą kasyklose prie Ostravos žuvo 68 angliakasiai.

Pietryčių Azijos ūkinis planas

Spalio 5 d. Londone pasibaigė 10 dienų trukusi Commonwealth kraštų konferencija pietų rytų Azijos kraštų ūkiniam pakėlimui svarstyti. Sudarytas 6 metų planas \$5.000.000.000, iš kurio bus stengiamasi pakelti atsilikusį ūkį tų kraštų, kur gyvena 570 mil. gyventojų. Tik, deja, trūksta pinigų. Bent 2 milijonus reikės gauti iš šalies — iš JAV ir tarptautinio atstatymų banko.

Pasiruošta izoliuoti komunistus

— Jeigu karas kiltų su Rusija, 12.000 pavojingų komunistų tučiuojau būtų areštuota ir patalpinta į reikiamą vietą, — pareiškė senatui JAV FBI direktorius J. Edgar Hoover.

Šiuo metu, esą, FBI agentai visiškai pasiruošę tuos pavojingus žmones surinkti ir "nakties metu paguldyti į lovas, o rytais — vėl pakelti", žinoma, kad pakeltus — jie galėtų tinkamą darbą dirbti, o nesivertusių diversiniais ir šnipinėjimo darbais.

Galingiausias lėktuvas

Didž. Britanijos aviacijos ministerija, turėjusi paslaptį galingiausio sprausminio lėktuvo — 15.000 arklų jėgų — šiomis dienomis davė sutikimą šitokio tipo, bet dar padidinto galingumo, lėktuvus statyti JAV. Dabar JAV galingiausias lėktuvas yra F-86 Sabre, pasiekęs 720 mylių greitį per valandą. Naujasis, pagamintas pagal britų Sapphire tipą, bus 2.400 arklų jėgų pajėgesnis. Su šiais naujais motorais bus gaminami ir naikintuvai ir bombonešiai.

Katalikai Seoule

Išvadavus Seoulą patiekėjo ir bažnyčios padėtis ten raudoniesiems valdant. Pasirodo, kad užimę miestą komunistai dvasininkams užtikrino, kad nei jų nei bažnyčių nelies. Tačiau popiežiaus atstovas P. J. Byrne, vašingtonietis, tuojau buvo išmestas iš patalpų, liepos 11 d. suimtas kartu su keliais kunigais ir daugiau niekas jo nematė. Kalbėję, kad jis išvežtas į Š. Korėją. Po keleto dienų taip pat visos 14 bažnyčių buvo užimtos ir jose įrengtos karinės stovyklos.

— RIO DE JANEIRO. — 15 metų buvęs Brazilijos diktatorium, pašalintas 1945 m., vėl išrinktas prezidentu kaip Darbo partijos kandidatas, paremtas Progresyviųjų socialistų partijos.

— LONDONAS. — Darbių partijos konferencija vyriausybės užsienio politiką užgrybė. Siūlymas Bevinui suaukti 5. didžiųjų konferencijų, dalyvaujant komunistinei Kinijai, buvo atmestas balsų santykiu 6:1.

KINO "CENTRE" 772 Dundas St. W. Toronto

Kasdien nuo 6 val. vak. Jaukiai apšildyta — grynas oras

Ketvirtadienį — Šeštadienį (X. 12 — 14)

1. "Devynios dešimtys išdykėlių" su Abbott & Costello

2. "Tulsa" — spalv. su Susan Hayward

Pirmadienį — Trečiadienį (X. 16 — 18)

1. "Connecticut'o Jankis" — spalv. su Bing Crosby

2. "Dangaus aitvaras" su Charley Chan

LINKSMI IR IDOMŲ PRIEDAI KIEKVIENOJ PROGRAMOJ

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĖ — KALBINĖ PAGALBĄ

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, parduodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus; jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W. Toronto, Ont., Canada. Tel. PL 4193

Išsikirkp! Pasidėk ir saugok!

Pergabena baldus, bagažą ir kitokį transporto potarnavimą pigiai atlieka

STANLEY VASARAJIS (latvis)

GABENAMA IR Į UŽMIESTĮ

472 Grace St. Toronto, Ont. Telef. (nuo 6 val. vak.) LO 0901

NAUJIENA TORONTO LIETUVIAMS

Jūsų patogumui nauja

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

atidaryta nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.

867 DUNDAS ST. W. (prie Manning Ave) TORONTO

Telef.: EL-6954 Sav. Br. Pakėnas

Vertimai — Pamokos — Konversacijos

Surašomi ir verčiami įvairaus turinio raštai į anglų kalbą. Duodamos anglų kalb. pamokos ir konversacijos pažengusiems

A. BAJORINAS

53 Oakwood Ave. Toronto, Ont.

Tel. MErose 8951

Kreiptis vakarais nuo 5.30 iki 6.30 val., išskyrus sekundy dienas ir šventadienius.